

VEM ÄR VÄRD ATT IDENTIFIERAS?

**En studie av resonemangen bakom beslutet att
utesluta forensisk genetisk genealogi för
identifiering av avlidna brottsoffer i Sverige**

Minna Rörriksson

Examensarbete (30 högskolepoäng) i arkivvetenskap för masterexamen inom
ABM-masterprogrammet vid Lunds universitet.

Handledare: Ann-Sofie Klareld

År: 2026

Title

Who's Worth Identifying? A study of the reasonings behind the decision to exclude the use of forensic investigative genetic genealogy to identify unidentified deceased victims of crime in Sweden

Abstract

Who's Worth Identifying examines the reasonings behind the decision to exclude the use of forensic investigative genetic genealogy, or FIGG, to identify unidentified human remains belonging to victims of crime in Sweden. After FIGG was used to solve a double homicide in Linköping in 2020 the Swedish Police Authority published a report on its use. After the publishing of the report the Swedish Authority for Privacy Protection, IMY, declared that there weren't any legal grounds for the continued use of the method until laws were amended. In 2022 the issue was added to a preexisting national committee focused on the expansion of biometric modalities used by law enforcement. The use of FIGG for identifying unidentified human remains was not included in the assignment despite the Swedish Police Authority requesting it.

This paper analyses all the legal documents involved in this legal process, from the national committee's directives to the proposed draft to try to ascertain the reasons or influences behind the exclusion of the identification of human remains as this was not clearly stated at any point in the process. Through analysis several different influencing factors were identified, the two biggest being proportionality and legislation within Sweden and the EU. A big issue seems to lie in the fact that currently all commercial genetic genealogy databases that allow access by law enforcement are based in the United States, resulting in much more lax privacy protection than within the EU. There is also some indication of thoughts along the lines of who ought to be identified through such invasive means and therefore a subconscious hierarchical sorting of people.

Keywords

Forensic investigative genetic genealogy (FIGG), Unidentified human remains (UHR), Archival Science, Legislation, Registration, Information

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Inledning	5
1.1 Forskningsproblem.....	5
1.2 Syfte och frågeställning	6
1.3 Bakgrund.....	7
1.3.1 Forensisk genetisk genealogi	7
1.3.2 Lagstiftning.....	8
1.3.3 Identifiering av avlidna individer.....	10
1.3.4 Forensisk genetisk genealogi i olika länder	10
2 Tidigare forskning.....	12
2.1 Datahantering av avlidnas uppgifter	12
2.2 Identifiering av avlidna individer med hjälp av biometri	13
2.2.1 Etik.....	14
2.2.2 Fri- och rättigheter	15
2.2.3 Allmänheten.....	16
2.3 FGG och dna-databaser i brottsutredningar	17
2.3.1 Etik.....	17
2.3.2 Fri- och rättigheter	18
2.3.3 Allmänheten.....	20
2.4 Ny lagstiftning i Sverige	21
3 Institutionell teori.....	23
3.1 Legitimitet.....	23
3.2 Imitation och redigering.....	25
4 Metodbeskrivning	27
4.1 God forskningssed och etik.....	27
4.2 Material	28
4.3 Analys	30
5 Resultat och analys.....	31
5.1 Direktiv	31
5.2 SOU 2023:32 Biometri – för en effektivare brottsbekämpning.....	33
5.2.1 Grundläggande fri- och rättigheter.....	33
5.2.2 Biometrisk upptagning och registrering.....	34
5.2.3 Biometrisk analys och FGG.....	35
5.2.4 Uppgifter om avlidna individer.....	37
5.2.5 Internationell översikt	39
5.3 Remissvar.....	39
5.3.1 Forensisk genetisk genealogi	39
5.3.2 Behandling av uppgifter från avlidna	41
5.3.3 Behov av utförligare konsekvensanalys.....	41
5.3.4 Biometriskt register över alla passinnehavare över 15 år	42
5.4 Proposition 2024/25:37	43
6 Diskussion	48
6.1 Vilka resonemang ligger bakom beslutet att bortse från användningen av forensisk genetisk genealogi för att identifiera avlidna brottsoffer?.....	48
6.2 Vilka outtalade faktorer spelar in i beslutet?	48
6.2.1 Proportionalitet	49
6.2.2 Lagstiftning	51
6.2.3 Människosyn.....	53

6.2.4 Omvärlden	54
6.2.5 Utelämnat från analysmaterialet	55
6.3 Framtida forskning.....	56
Litteraturförteckning.....	58

1 Inledning

1.1 Forskningsproblem

I november 2020 publicerade Polismyndigheten tillsammans med Nationellt forensiskt centrum (NFC) en rapport om ett pilotprojekt där de applicerat forensisk genetisk genealogi (FGG) i brottsutredande syfte och genom dess användning löst ett dubbelmord i Linköping från 2004. Utöver att diskutera metodens användning för att testa dna tillhörande gärningsmannen tar rapporten även upp möjligheten att använda FGG för att identifiera avlidna brottsoffer med syfte att utreda brott. Som exempel presenteras att användning av FGG i USA har resulterat i över 200 lösta kalla fall där metoden i majoriteten använts för att just identifiera avlidna brottsoffer. I slutkommentarerna för rapporten rekommenderar projektgruppen, bland annat, att metoden bör tas i bruk för brottsutredningar både genom identifiering av gärningsmän och avlidna brottsoffer (Fagerholm m.fl., 2020, s. i, 25, 34–35).

Omkring sju månader efter rapporten publicerats tas ett beslut att en utredning kring biometri i brottsbekämpande syfte ska tillsättas (Justitiedepartementet, 2021) och ytterligare tio månader senare kommer ett tilläggsdirektiv till biometriutredningen som säger att utredaren även ska se över användningen av forensisk genetisk genealogi i syfte att identifiera misstänkta förövare (Dir. 2022:19, s. 1). Att använda metoden i syfte att identifiera avlidna brottsoffer nämns inte i tilläggsdirektivet, vilket leder till att möjligheten inte utreds och följaktligen utesluts appliceringen i lag. Den 1 juli 2025 träder flera lagändringar i kraft efter beslut om regeringens proposition som tagits fram utifrån biometriutredningen. Lagen tillåter bland annat att FGG får användas i brottsutredningar om mord, grov våldtäkt eller grov våldtäkt mot barn om det finns anledning att tro att dna-spåret i fråga kommer från gärningsmannen och om det är uppenbart att syftet med jämförelsen inte kan uppnås med mindre ingripande åtgärder (Ansell och Fagerholm, 2025, s. 3–4, 8–9; SFS 2018:1693). Även identifiering av ett avlidet brottsoffer kan dock vara nödvändigt för att lösa brottet som orsakat dennes död. Samtidigt som det är ett sätt att ge tillbaka värdighet efter döden och visa respekt både mot den avlidne och dennes efterlevande närstående som annars inte får veta vad som hände. Det bidrar därmed till både juridisk och social rättvisa. Det har dock gjorts ett val, av en eller annan anledning, att endast gärningsmän får identifieras genom FGG.

Det finns flera lagar som berör hantering av personuppgifter: Regeringsformen, Europakonventionen, EU:s rättighetsstadga, EU:s dataskyddsdirektiv,

brottsdatalagen och polisens brottsdatalog. Brottsdatalagen definierar även känsliga personuppgifter som personuppgifter som avslöjar etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa, sexualliv eller sexuell läggning. Även biometriska och genetiska uppgifter räknas som känsliga personuppgifter (SFS 2018:1177, 11-12 §§).

Genetisk genealogi är släktforskning med hjälp av dna-tester och oftast är det via kommersiella släktforskningsdatabaser som detta görs. Sedan ett antal år tillbaka har vissa av dessa databaser börjat användas som hjälpmedel vid brottsutredningar genom jämförelser med dna-spår från olösta brott gentemot databaserna. FGG som metod blev världskänd i samband med att den användes 2018 för att kunna gripa *The Golden State Killer*, Joseph De Angelo (Fagerholm m.fl., 2020, s. 1).

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet är att förstå hur regeringen, den av regeringen tillsatta kommittén samt berörda myndigheter, organisationer och andra intressenter har resonerat kring hur den typ av känsliga uppgifter som kan genereras genom att analysera dna från oidentifierade brottsoffer får hanteras, och varför de har kommit fram till att forensisk genetisk genealogi inte får användas för att identifiera avlidna brottsoffer. Vidare kommer uppsatsen belysa uttalade faktorer som kan ha påverkat beslutet. Genom detta ämnar jag bidra med fördjupad förståelse om synen på känsliga eller potentiellt känsliga uppgifter och hur dessa kan eller bör hanteras. Jag vill även belysa hur de inom den svenska lagkedjan förda resonemangen ställer sig gentemot de som framkommer i den tidigare forskningen från omvärlden.

För att uppnå syftet har en huvudfråga samt en underfråga tagits fram:

Huvudfråga:

- Vilka resonemang ligger bakom beslutet att bortse från användningen av forensisk genetisk genealogi för att identifiera avlidna brottsoffer?

Underfråga:

- Vilka uttalade faktorer spelar in i beslutet?

1.3 Bakgrund

1.3.1 Forensisk genetisk genealogi

Forensisk genetisk genealogi (FGG), även kallat utredande genetisk genealogi, går ut på att jämföra dna-spår med uppgifter från dna-baserade släktforskningsdatabaser i brottsutredande syfte (Fagerholm m.fl., 2020, s. 1).

FGG skiljer sig från andra metoder för jämförelser av dna-spår från brottsplatser eftersom metoden använder sig av kommersiella släktforskningsdatabaser i stället för interna databaser hos polisen (García, 2021, s. 113). För tillfället är det två av dessa databaser som tillåter åtkomst i samband med brottsutredningar, GEDmatch PRO och FamilyTreeDNA (FTDNA) (Aanes m.fl., 2024, s. 1; Ansell och Fagerholm, 2025, s. 1).

När FGG används i brottsutredningar går det, kortfattat, ut på att genomföra en dna-analys av ett befintligt dna-spår från en brottsplats för att sen skicka analyssvaret till en kommersiell släktforskningsdatabas som i sin tur jämför dna-profilen gentemot sina användares. Utifrån svaret byggs sedan släktträd genom ”traditionell” släktforskning med arkivhandlingar och kan användas i brottsutredningen. När urval gjorts av individer utifrån bland annat kön, ålder och geografisk plats så genomförs dna-test av dessa för att jämföra direkt med dna-spåret från brottsplatsen (Fagerholm m.fl., 2020, s. 2, 19; García, 2021, s. 113; Mateen m.fl., 2021, s. 4; Guerrini m.fl., 2025, s. 1).

Det finns några skillnader mellan FGG och genetisk genealogi (GG), men teknologin som används är densamma. GG går ut på att en individ skickar in ett dna-prov till ett privat företag som analyserar detta och lägger upp det på sin hemsida så att kunden kan släktforska genom att dennes dna jämförs med andra användares (SOU 2023:32, s. 482–483). Det som skiljer är alltså vem som skickar in dna-provet och i vilket syfte det görs. Även innan FGG kom att användas så har polis kunnat använda sig av så kallade familjesökningar i sina interna databaser. Metoden fungerar på samma sätt som FGG, men dna-spår jämförs gentemot en intern databas i stället för kommersiella släktforskningsdatabaser (Fagerholm m.fl., 2020, s. vii; Ansell och Fagerholm, 2025, s. 3).

FGG fick stor uppmärksamhet världen över 2018 när metoden användes för att spåra och gripa ”the Golden State Killer” Joseph James DeAngelo, en före detta

polis, 40 år efter han började begå sin långa rad av våldtäkter och mord under 1970- och 80-talet (Mateen m.fl., 2021, s. 4; Guerrini m.fl., 2025, s. 1).

Efter nyheten om gripandet av Joseph De Angelo började Polismyndigheten i Sverige undra om FGG även kunde tillämpas för svenska brottsutredningar. Det genomfördes därför en rättslig analys kring juridiska förhållningsramar och dataskyddsaspekter varefter potentiella kalla fall som metoden kunde testas på undersöktes (Fagerholm m.fl., 2020, s. 4; Tillmar m.fl., 2021, s. 2). Det fall som valdes ut var ett dubbelmord i Linköping från 2004 där en 8-årig pojke och en 56-årig kvinna mördades. På brottsplatsen hittades mordvapnet och på det identifierades tre personers dna, de båda offers samt en tredje individs. Den tredje, okända, individens dna återfanns även på annat material som togs om hand om från brottsplatsen. Under åren gjordes flera jämförelser av dna-spåret gentemot polisens interna biometriska register, samt familjesökningar inom dessa, utan resultat. Dessutom genomfördes urvalstopsning av omkring 6500 personer även detta utan resultat. (Fagerholm m.fl., 2020, s. 7–8; Tillmar m.fl., 2021, s. 2–3). I samband med pilotstudien skickades dna-profilen tillhörande den okända individen till släktforskningsdatabaserna GEDmatch och FTDNA. Efter att urval gjorts baserat bland annat på hur mycket dna som matchade hade man en lista med 28 individer. Dessa individers släkträd kartlades bakåt för att kunna hitta gemensamma anor, vilka hittades i slutet av 1700-talet och början av 1800-talet, som sedan kunde användas för att släktforska framåt i tiden. Efter några månaders släktforskningsarbete lyckades man hitta gärningsmannen genom att gå igenom alla manliga ättlingar födda under rätt tidsperiod. Kort före pilotprojektet genomfördes hade FGG använts för att försöka identifiera den så kallade Ekebymannen, ett brottsoffer som påträffades 2003, men försöken ledde endast till ett avgränsat geografiskt område i Kroatien och hans identitet har inte kunnat fastställas (Fagerholm m.fl., 2020, s. 2–3, 12, 20–22).

1.3.2 Lagstiftning

Den 1 juli 2025 trädde flera lagändringar i kraft efter beslut om regeringens proposition om biometri i brottsbekämpningen. FGG är en liten del av den nya lagstiftningen som ser över många aspekter kopplat till biometri inom brottsbekämpning bland annat även i koppling till fingeravtryck och ansiktsgenkänning. Metoden ryms inom en uppdatering av *Lag (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område*. Mer specifikt är det *6 b kap. behandling av uppgifter i dna-baserade släktforskningsdatabaser* som reglerar metoden. Detta kapitel gör det tillåtet för

NFC att använda sig av dna-baserade släktforskningsdatabaser efter beslut från åklagare. Beslutet får fattas i samband med förundersökning om mord, grov våldtäkt eller grov våldtäkt mot barn om det finns anledning att tro att dna-spåret i fråga kommer från gärningsmannen och om det är uppenbart att syftet med jämförelsen inte kan uppnås med mindre ingripande åtgärder. Utöver detta innebär ändringarna att biometriska uppgifter från fler individer kommer samlas in och registreras (Ansell och Fagerholm, 2025, s. 3–4; SFS 2018:1693). Polismyndigheten har uppskattat att ungefär 15 000 fler personer per år kommer provtas för dna. Det är svårt att uppskatta hur många av dessa som kommer registreras, men tidigare har cirka 40% av de som registertopsats överförts till registret. Det skulle innebära en ökning av registrering på ungefär 6 000 personer om året (SOU 2023:32, s. 516, 535–536). Tidigare fanns det två register som innehöll dna-profiler och i början av 2022 var över 169 000 registrerade i dessa (Eriksson, 2024).

Det finns flera lagar som berör hantering av personuppgifter. Regeringsformen skyddar mot ”betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden.” (SFS 1974:152 2 kap. 6 §). Polisens registrering av personuppgifter kan ses som kartläggning av misstänkta eller dömda individer även om det sker i brottsbekämpande syfte. Registrering av personuppgifter skyddas även av Europakonventionens skydd för privatlivet samt EU:s rättighetsstadga, men skyddet kan begränsas genom lag bland annat för att förebygga brott (Prop. 2024/25:37, s. 47; SFS 1994:1219).

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF, även kallat dataskyddsdirektivet, har tagits in i svensk lag genom brottsdatalagen (2018:1177). I den finns det bestämmelser om grundläggande krav på personuppgiftsbehandling (Dir. 2016/680; Prop. 2024/25:37, s. 49–50; SFS 2018:1177). Lagen definierar känsliga personuppgifter som personuppgifter som avslöjar etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa, sexualliv eller sexuell läggning. Även biometriska och genetiska uppgifter räknas som känsliga personuppgifter (SFS 2018:1177 11-12 §§). Enligt brottsdatalagen (2018:1177) är biometriska uppgifter personuppgifter om en

persons fysiska, fysiologiska eller beteendemässiga kännetecken som tagits fram genom särskild teknisk behandling och som möjliggör eller bekräftar unik identifiering av personen. Genetiska uppgifter är personuppgifter som rör en persons nedärvda eller förvärvade genetiska kännetecken och som härrör från en analys av ett spår eller ett prov från en person (SFS 2018:1177 1 kap. 6 §). Viktigt att notera är dock att de dna-profiler som behandlas i polisens register inte utgör genetiska uppgifter då de endast består av sifferkombinationer och inte kan säga något om en individs nedärvda eller förvärvade genetiska kännetecken, dna-profilerna är dock biometriska uppgifter (Prop. 2024/25:37, s. 51). *Lag (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område*, polisens brottsdatalog, tillåter behandling av personuppgifter om det är nödvändigt för brottsbekämpning. Lagen anger även för vilka ändamål som NFC får behandla personuppgifter (SFS 2018:1693 2 kap. 1 §, 6 kap. 1 §).

1.3.3 Identifiering av avlidna individer

Polisen ansvarar för identifieringen av okända individer och kan då ta hjälp av Rättsmedicinalverket (RMV) som genomför en rättsmedicinsk undersökning. De vanligaste metoderna för identifiering i Sverige är tandidentifiering och dna-identifiering. Eftersom det är vanligt att det finns en teori om vem den avlidnes identitet brukar dna-identifiering gå ut på att jämföra gentemot de som polisen tror är den avlidnes närstående (Rättsmedicinalverket (RMV), 2026; SFS 1995:832). Om den avlidnes identitet inte går att fastslå genom detta så får NFC lov att söka en gång i sina dna-register för att se om den avlidnes dna matchar uppgifter i dessa. Det finns ingen lagstiftning i Sverige som tillåter register över oidentifierade avlidna individer så därför får inte behandling och lagring av uppgifterna ske¹.

1.3.4 Forensisk genetisk genealogi i olika länder

FGG är en relativt ny metod inom brottsutredningar och därför är den inte etablerad i många länder än. Även inom de länder som beslutat att tillåta metoden ser regleringen olika ut. På senare tid har allt fler länder gått ut med att metoden används på ett eller annat sätt och nedan presenteras ett urval av dessa.

I USA får FGG användas i samband med brottsutredningar av vissa grova brott, samt för att identifiera okända avlidna individer. Det finns ingen nationell reglering av metoden, men det amerikanska justitiedepartementet har gått ut med att innan metoden får användas ska en sökning gentemot det nationella dna-registret

---

¹ Forensiker, Med.Dr. Nationellt Forensiskt Centrum (NFC). Svar på frågeformulär kring register över dna-profiler tillhörande oidentifierade avlidna individer. 2026-04-13

genomföras. Även i Kanada har metoden använts för att lösa vissa grova brott samt för identifiering av avlidna personer (SOU 2023:32, s. 483–484).

Australienska polisens koordineringscentrum för försvunna personer, *The National Missing Persons Coordination Centre* (NMPCC), påbörjade under 2020 *National DNA Program for Unidentified and Missing Persons* i syfte att identifiera okända avlidna individer med hjälp av modern forensisk teknik, bland annat FGG (The National Missing Persons Coordination Centre (NMPCC), u.å.). Efter fyra års arbete har man lyckats lösa 19 fall genom identifiering av mänskliga kvarlevor. Programmet har nu avslutats, men i nuläget utforskar australiensk polis möjligheterna att inkorporera tekniken i framtiden (The Australian Federal Police (AFP), 2024).

Sedan 2020 har man sett över möjligheterna för att implementera FGG i Norge och 2024 publicerades en rapport på ett pilotprojekt där man applicerat metoden på tre kalla fall och löste två av dem. Ett av de lösta fallen var ett mord från 1999 och det andra var en våldtäkt. Det tredje, än så länge olösta, fallet var även det våldtäkt (Forensic (FOR), 2023; Aanes m.fl., 2024, s. 1–2, 8–9). 2023 fattades ett beslut av det danska folketinget om att danks polis ska kunna använda sig av FGG i brottsutredningar om mord, grov våldtäkt och terrorism, samt för att identifiera avlidna individer (SOU 2023:32, s. 483).

2 Tidigare forskning

Tidigare forskning som diskuterar datahantering i koppling till avlidna individer är svår att hitta, särskilt om man bortser från den forskning som fokuserar på ämnet inom medicinsk forskning eller den data som en individ lämnar efter sig när denne dör till exempel sociala medier. För att visa att dessa är fält som det forskas på har ett exempel av varje tagits med, men den huvudsakliga tidigare forskningen som uppsatsen fokuserar på rör i stället FGG, andra former av dna-analyser och databaser som detta material behandlas i. Vid analys av materialet identifierades ett antal olika, för uppsatsen relevanta, teman som var återkommande i flera artiklar. För att göra den tidigare forskningen mer överskådlig har jag valt att dela in dem i fyra kategorier baserat på deras huvudsakliga fokus. Dessa teman användes för att jämföra forskningen mot varandra för att försöka visa på den nyanserade bild av ämnet som finns inom fältet.

Det finns inte mycket tidigare forskning som belyser identifieringsärenden utanför konflikter och katastrofer. Den forskning som fokuserar på identifiering av avlidna individer med hjälp av biometriska metoder lägger dessutom stort fokus på etiken snarare än praktiken. Bland den tidigare forskningen som fokuserat på FGG finns få som fokuserat exklusivt på identifiering av avlidna. Eftersom FGG är en relativt ny metod finns det en brist på tidigare forskning som fokuserar på lagstiftning kring metoden utanför USA. Att den är så ny gör att den inte spridit sig till så många länder än och därför finns det inte mycket tidigare forskning som kan studera lagstiftningens utveckling eftersom metoden redan etablerats i USA.

2.1 Datahantering av avlidnas uppgifter

Jag har valt att ta med varsin artikel kopplade till de två tidigare nämnda områdena för att exemplifiera diskussionerna som förs inom fälten. Utöver det har jag endast lyckats hitta en artikel som rör vid ämnet som jag utforskar i denna uppsats.

Data and the dead (2025) analyserar hur internationell humanitär rätt påverkar datahantering vid identifieringsärenden kopplade till avlidna individer i samband med väpnade konflikter. Författaren lyfter hur kraftfull information är i identifieringsärenden samtidigt som den kan användas för att sårta. Det blir därför en balansgång där bevarandet av information för identifiering och dokumentering av händelser är på ena sidan och säkerställandet av de dödas värdighet (dignity of the dead) är på andra sidan. Likaså blir avvägningar mellan information som är nödvändig för identifiering och information som kan skada efterlevande en

balansgång. Data som hanteras i syfte att identifiera en avliden person räknas ofta som personuppgifter eftersom den kan härledas till identifierbara levande individer. Uppgifterna kan därför skyddas enligt dataskyddslagar i fredstid, men det är inte ovanligt att uppgifter som rör avlidna inte ingår i skyddet. Detta reflekterar hur svårt det är att särskilja de levandes rättigheter från de dödas. Internationell humanitär rätt saknar specifika skydd kopplat till datahantering, särskilt i samband med uppgifter kopplade till avlidna individer (Grote, 2025, s. 510–512, 516–519).

Post-mortem information management (2026) handlar i stället om data som avlidna lämnar efter sig och hur den kan hanteras. Författarna pekar ut att GDPR oftast bara relaterar till levande individers data vilket lett till en etisk och juridisk gråzon vad gäller avlidnas data (Holt m.fl., 2026, s. 26–27). Artikeln visar på att det finns ett fält för diskussioner av detta slag, men då den inte rör identifieringsärenden och utgår från att den avlidne är identifierad är den inte särskilt relevant för denna uppsats. Dessutom är den data som hanteras inte genetisk.

What Can We Do with the Data of Deceased People? (2021) handlar om hantering av genetiska data, men i koppling till biomedicinsk forskning. Den rör däremot vid ett antal intressanta punkter som kan kopplas till uppsatsens ämne. Likt Holt et. al (2026) lyfter även denna artikel problematiken med att GDPR inte täcker data kopplat till avlidna, men i denna artikel syftar man till genetiska data. Det faktum att det är komplicerat att ta fram standarder och lagar kring dödas genetiska information då det kan härledas till efterlevande släktingar tas även upp här (de Miguel Beriain, Duardo Sánchez och Castillo Parrilla, 2021, s. 787). Likt brottsdatalagen (SFS 2018:1177, 1 kap. 6§) tar artikeln upp att i flera lagstiftningar fastslås det att uppgifter som rör avlidna individer inte räknas som personuppgifter. Även GDPR fastslår detta och att det är upp till medlemsstaterna om man vill ta fram regelverk för hantering av avlidnas data. Med detta menas inte att medlemsstater kan göra hur de vill med data kopplat till avlidna eftersom det finns skydd för avlidnas värdighet (de Miguel Beriain, Duardo Sánchez och Castillo Parrilla, 2021, s. 788).

2.2 Identifiering av avlidna individer med hjälp av biometri

Inom den tidigare forskning som fokuserar på identifieringsärenden finns där några olika teman som är återkommande: etik, datasäkerhet, juridik, mänskliga rättigheter och hur allmänheten påverkar, och påverkas av behandling av genetiska uppgifter i syfte att identifiera avlidna personer. Dessa teman har samlats under tre underrubriker där etik står för sig själv, datasäkerhet, juridik och mänskliga

rättigheter samlas under *Fri- och rättigheter* och allmänhetens påverkan av och på behandlingen samlas under *Allmänheten*.

2.2.1 Etik

All den tidigare forskningen diskuterade etik i varierande utsträckning. Majoriteten är väldigt positivt inställda och understryker att identifiering av avlidna individer är en etisk eller humanitär skyldighet (Moon, 2014, s. 50; Behera m.fl., 2022, s. 110; Reid, Martin och Heathfield, 2023, s. 1193; Tidball-Binz, 2024, s. 2; Lasyone m.fl., 2025, s. 1). Moon (2014) diskuterar forensisk humanitärism (forensic humanitarianism) ett fält som skapats genom att kombinera det forensiska fältet med det humanitära. Fältet ämnar uppnå såväl humanitära som juridiska mål genom appliceringen av forensiska metoder för att identifiera avlidna individer och deras dödsorsaker. Målen uppnås genom att informationen som framkommer dels kan användas för att skipa rättvisa samt svara på familjers frågor om sina närstående som en del i sorgprocessen (Moon, 2014, s. 50–51). Även om fältet inte diskuteras i den andra forskningen så argumenteras det för att identifieringsärenden bidrar till både juridisk och social rättvisa (Reid, Martin och Heathfield, 2023, s. 1193; Lasyone m.fl., 2025, s. 3).

Frågan om mänskliga rättigheter kan appliceras på avlidna personer diskuteras av flera. Moon (2014) menar att om vi ser på det sociologiskt så kan man säga att de döda har mänskliga rättigheter för att allmänheten beter sig som om de har det genom våra kulturella sedvänjor. Detta framkommer även i internationella överenskommelser som Haagkonventionerna och Genèvekonventionerna bland andra där vissa skyldigheter uttryckligen även gäller döda. Med detta som grund argumenterar författaren för att de döda har en kvarvarande mänsklig rättighet: rätten att behandlas med respekt (Moon, 2014, s. 57–59). I rapporten från FN:s generalförsamling lyfter rapportören, likt Moon, fram det faktum att världen över finns det en uppfattning om att de döda och deras kvarlevor förtjänar respekt. När en person har dött en våldsam död är deras kvarlevor ett belägg för hur deras mänskliga rätt till liv kränkts och därför finns det en skyldighet att skydda döda individer. Rapporten kommer fram till att en individs rätt till respekt inte upphör när denne dör och påkallar stater att, i alla fall där en onaturlig död misstänks, behandla den avlidnes kropp med respekt och värdighet (Tidball-Binz, 2024, s. 2).

Till skillnad från de andra som i stor utsträckning talar om identifieringsärenden som en otvetydig godhet pekar Renshaw (2025) på problem med denna uppfattning. Det finns självklara fördelar med identifieringsärenden som Renshaw, likt de andra,

tar upp. Identifieringen av mänskliga kvarlevor kan hjälpa familjer att sörja, användas för att reda ut brott och ställa förövare inför rätta, samt vid konflikter och katastrofer kan det göra det möjligt för mer precis rapportering och historieskrivning. Samtidigt är tillit gentemot staten ett måste för att metoderna ska kunna användas eftersom familjemedlemmar behöver anförtra sitt dna. När det finns historia av strukturellt våld från statens håll eller förtryck av minoriteter så kan det vara väldigt riskabelt att lämna in sitt dna och riskera sin familjs säkerhet. Ett etiskt dilemma som rör FGG mer specifikt är det faktum att en släktings beslut att ladda upp sitt dna gör att hela släktens data nu finns uppladdat i databasen. FGG som metod är så pass ny att många etiska konsekvenser inte har belysts ännu. Detta beror delvis på att den offentliga debatten centrerats runt vissa specifika ämnen varav ett är argumentet för allmänhetens bästa eller proportionalitet (Renshaw, 2025, s. 20–26).

2.2.2 Fri- och rättigheter

Till skillnad från den tidigare forskningen som fokuserar på FGG i allmänhet, som kommer diskuteras senare under *2.3 FGG och dna-databaser i brottsutredningar*, så diskuteras datasäkerhet och integritet inte lika flitigt bland dessa källor. En artikel tar upp datasäkerhet som en av många frågor som är viktiga att reda ut vid insamlandet av känsliga personuppgifter. Samma artikel nämner även en balansgång mellan samhällsnytta och förövares mänskliga rättigheter när biometriska databaser över dömda skapas (Behera m.fl., 2022, s. 114). Renshaw (2025) går in på en annan typ av datasäkerhet än vad annan tidigare forskning gör när det faktum att kommersiella företag har tillgång till flera miljoner människors genetiska data diskuteras. Dessa företag ser dessutom varje enskild individ som en kund snarare än alla som påverkas av denne individs genetiska data (Renshaw, 2025, s. 26).

Diskussioner kring juridik fokuserar främst på humanitär rätt snarare än juridik i fredstid. När nationell lagstiftning diskuteras så ligger fokus framför allt på amerikansk lagstiftning som när Lasyone m. fl. (2025) kritiserar att dagsläget tillåts endast FGG för identifieringsärenden i USA i koppling till våldsamma brott, vilket gör att det inte får användas när dödsorsaken är okänd då det inte kan bekräftas vara ett mord. Detta trots att USA har ställt sig positivt till identifieringsärenden i humanitära syften med hjälp av mer traditionella dna-verktyg. Författarna uppmanar att den tillåtna appliceringen breddas för att kunna uppnå global praxis (worldwide humanitarian practices) att återförena de döda med sina familjer och

visa respekt för de avlidna vars identiteter annars förblir okända (Lasyone m.fl., 2025, s. 3–5).

I rapporten *Protection of the dead* (2024) från FN:s generalförsamling ligger fokus på internationell rätt och mänskliga rättigheter. Som nämnts tidigare är det inte självklart huruvida mänskliga rättigheter består efter döden och olika domstolar har olika uppfattning på frågan. Däremot är man överens om att det finns en skyldighet att behandla de döda med respekt utifrån de efterlevande släktingars mänskliga rättigheter. Ett problem som lyfts är dock att det finns avvikelser mellan olika internationella lagar som resulterar i att skyddet av en avliden individ skiljer sig beroende på om personen dog i fredstid eller inte. Detta kan leda till otillräckligt skydd, eller respektlös behandling, av en avliden individs kvarlevor som hindrar eller underminerar dennes rätt till sanning, rättvisa och reparationer. Därför är det en stats skyldighet att hindra att detta sker så att familjer kan sörja och, i de fall där det är nödvändigt, individens död kan utredas. För att uppnå detta rekommenderar rapportören bland annat att stater ska ta fram lagar, riktlinjer och protokoll för att skydda de avlidna och deras familjer, samt att prioritera identifiering av avlidna (Tidball-Binz, 2024, s. 3, 7, 17–18). Denna uppfattning om vikten av identifiering som ett verktyg för rättvisa och sanning delas även av Moon (2014), som dock lägger större vikt på humanitärt bistånd då artikelns delvis fokuserar på statligt sanktionerat våld (Moon, 2014, s. 51–52, 57).

Bördan som oidentifierade avlidna personer utgör för en stat nämns även i den tidigare forskningen. Trots att identifiering av avlidna är en viktig del i både medicinska och brottsliga utredningar så förblir många individer oidentifierade. Några av anledningarna bakom detta är brist på experter, material, finansiering, infrastruktur eller riktlinjer. Detta hindrar inte bara familjer från att få reda på vad som hänt med deras närstående, det hindrar även brottsutredningar och får juridiska konsekvenser (Reid, Martin och Heathfield, 2023, s. 1193; Tidball-Binz, 2024, s. 9).

2.2.3 Allmänheten

Ett annat tema som kommer upp i den tidigare forskningen är allmänhetens syn och påverkan på dna-teknik, samt hur allmänheten påverkas av dna-teknik. Temat diskuteras inte lika ingående i den tidigare forskning som fokuserar på identifieringsärenden jämfört med annan tidigare forskning som diskuteras här. Både Lasyone m.fl. (2025) och Renshaw (2025) tar upp att allmänheten ser positivt på användningen av FGG för att identifiera avlidna. Renshaw tar dock även upp att

denna tilltro försvårar möjligheten för mer kritiska diskussioner (Lasyone m.fl., 2025, s. 4; Renshaw, 2025, s. 20). Till skillnad från dessa menar Moon (2014) att det finns en utbredd misstro till kriminaltekniska utredningar globalt på grund av den höga grad av korruption som finns världen över (Moon, 2014, s. 59). Renshaw diskuterar även ojämlikheten som finns hos demografin för släktforskningsdatabaser. Genetisk genealogi bygger på att så många som möjligt delar med sig av sitt dna till släktforskningsdatabaser. Detta gör att det är större chans att lyckas i länder där denna typ av släktforskning är vanligare som USA, Australien och västeuropeiska länder. Även inom dessa länder är det dock inte jämnt fördelat över vilka delar av befolkningen som genomför dessa tester, icke-vita individer är högst underrepresenterade. En anledning till detta som tas upp är att det ofta är dessa minoriteter som utsatts för massvåld och att detta kan bidra till en motvilja att dela med sig av genetisk information på grund av riskerna att denna kan missbrukas. Dessutom krävs det att man har internettillgång och disponibel inkomst (Renshaw, 2025, s. 32). Ojämlikheten syns inte bara i demografin hos databaserna utan även i identifieringen och behandlingen av avlidna individer. Tidball-Binz (2024) skriver i sin rapport att den diskriminering som finns under livets gång ofta består i döden och att staters sätt att hantera mänskliga kvarlevor tillhörande minoritetsgrupper samt ärenden som rör försvunna personer speglar detta (Tidball-Binz, 2024, s. 2).

2.3 FGG och dna-databaser i brottsutredningar

För att underlätta jämförelse har jag valt att använda mig av samma teman som under 2.2 *Identifiering av avlidna individer med hjälp av biometri* i diskussionen av den tidigare forskning som diskuterar FGG och dna-databaser i brottsutredningar. Även här samlas temana under tre underrubriker där etik står för sig själv, datasäkerhet, juridik och mänskliga rättigheter samlas under *Fri- och rättigheter* och allmänhetens påverkan av och på behandlingen samlas under *Allmänheten*.

2.3.1 Etik

Den tidigare forskningen som berör forensisk genetik i allmänhet, snarare än i koppling till avlidna individer, diskuterar inte etik i lika stor utsträckning och det finns även en del skillnader i vad författarna valt att fokusera på. Omkring hälften (sju av femton) av den tidigare forskningen nämner att en risk med FGG är att det ibland kan ske falska positiv. Trots att flera nämner det så är det få som diskuterar det djupare än att det kan ske och då leda till negativa konsekvenser för oskyldiga individer (Berkman, Miller och Grady, 2018, s. 2; Kennett, 2019, s. 113; de Groot,

van Beers och Meynen, 2021, s. 789; García, 2021, s. 116; Mateen m.fl., 2021, s. 4; Lasyone m.fl., 2025, s. 2). Endast en ger ett exempel på ett fall där det hänt: en man i Taiwan blev fängslad i fyra år till följd av en felaktig matchning av dna (Syndercombe Court, 2018, s. 203).

Likt Renshaw (2025) och Tidball-Binz (2024), som diskuterats under rubriken 2.2 *Identifiering av avlidna individer*, tar även de Groot, van Beers och Gerben (2021) upp FGG och jämlikhet. Författarna skriver att det finns de som menar att FGG kan hjälpa till att jämna ut existerande ojämlikheter i interna dna-databasers demografi, som ofta består till större del av icke-vita individer. Däremot är det för tidigt att anta att ojämlikheterna kommer jämnas ut, särskilt om FGG appliceras i identifieringsärenden. Majoriteten av de fall som löst med hjälp av metoden har involverat vita offer (de Groot, van Beers och Meynen, 2021, s. 793). Även Garcia (2021) tar upp att de kommersiella släktforskningsdatabaserna i nuläget består av en majoritet av vita användares dna-profiler och att detta kan hjälpa till att jämna ut ojämlikheter med polismyndigheters interna dna-databaser som, åtminstone i USA, oproportionerligt utgörs av icke-vita individer (2021, s. 115). Författaren missar dock aspekter som tagits upp av andra källor som kritiserar denna strikt positiva syn. Ytterligare en faktor som kan bidra till att obalansen i demografi kan bestå är att fälten för genetisk datahantering är relativt unga och det går inte att förutspå hur de kommer utvecklas. En individ kan välja att ladda upp sin genetiska data idag och i framtiden kan den användas till något individen inte vill till exempel genetisk diskriminering (Berkman, Miller och Grady, 2018, s. 2). Det är möjligt att oro för detta avskräcker vissa från att skicka in sitt dna.

2.3.2 Fri- och rättigheter

De diskussioner som förts i den tidigare forskningen om datasäkerhet är för det mesta kopplade till kommersiella släktforskningsdatabaser. Utöver detta finns det vissa uttalanden som hänvisar till datasäkerhet mer generellt utan att gå in på det i detalj. Ett exempel på detta är Mateen m. fl. (2021) som tar upp att utan bearbetade riktlinjer kring familjesökningar så riskeras datasäkerheten när dna-profiler ska jämföras på flera plattformar, samt att användningen av metoden överhuvudtaget riskerar spridningen av individers genetiska data (2021, s. 4). Ett annat exempel är det som Claerhour m. fl. (2024) rör vid när de skriver att det är viktigt att ha i åtanke att även om en individ inte upplever att deras integritet påverkats negativt så negerar inte det den faktiska påverkan som äger rum (2024, s. 8).

När det kommer till kommersiella släktforskningsdatabaser finns det en del oro eftersom kommersiella databaser oftast inte har lika robust datasäkerhet som polisens databaser samtidigt som dna-profilerna som hanteras innehåller mer genetisk information än de som lagras i polismyndigheters interna dna-databaser. Trots att släktforskningsdatabaserna inte delger rådata till polis så kan den komma åt via cyberattacker, vilket har skett tidigare (Syndercombe Court, 2018, s. 203; Kennett, 2019, s. 112–113; de Groot, van Beers och Meynen, 2021, s. 789–790; Claerhout m.fl., 2024, s. 8; Guerrini m.fl., 2025, s. 2). Ett annat bekymmer är att när polis använder FGG trots att det bryter mot företagets användarvillkor äventyras allmänhetens tillit, vilken är nödvändig för att FGG ska kunna fortsätta användas (Dahlquist m.fl., 2025, s. 2114; Guerrini m.fl., 2025, s. 2). De Groot m. fl. (2021) lyfter även en intressant punkt som de andra inte rört vid: det faktum att det är just kommersiella företag som används, och dessa är i grunden vinstdrivna, kan det betyda att kommersiella intressen kan väga tyngre än etiska (de Groot, van Beers och Meynen, 2021, s. 793). Det finns inte heller något säkerhetsnät för om ett företag blir uppköpt eller lägger ner (García, 2021, s. 117). Oro kring kommersiella släktforskningsdatabaser tas även upp i den artikel som behandlar pilotfallet i Sverige. I förstudierna som genomfördes i samband med pilotfallet att de etiska frågor som dök upp framför allt var kopplat till användningen av kommersiella släktforskningsdatabaser och de risker av datasäkerheten som medföljer. Det fastställdes dock att användningen av databaserna var nödvändigt för att kunna lösa fallet och ansågs vara proportionerligt gentemot risken för integritetsintrång (Tillmar m.fl., 2021, s. 2, 6).

Flera artiklar tar upp vikten av allmänhetens tillit gentemot FGG och det är två anledningar som nämns varför den är så pass viktig. Den första är att metoden kräver att individer är villiga att samtycka till att deras genetiska data får användas för brottsutredningar. Den andra är att om allmänheten tror att deras data missbrukas av specialisterna så kommer de ta steg för att hindra att deras information finns offentligt tillgänglig, vilket kan försvåra arbetet och leda till striktare lagstiftning eller att metoden förbjuds. Samtidigt är det viktigt att ta fram strikta riktlinjer som förhindrar allvarliga konsekvenser för individer (Gurney m.fl., 2022, s. 3–4). Ett sätt att bibehålla tillit som föreslås är genom tydlig lagstiftning så att användningen regleras och individer kan hållas ansvariga om något händer. I processerna för att ta fram lagstiftning och riktlinjer är det viktigt att involvera intressenter och experter inom fältet som kan hantera praktiska aspekter eftersom de kan metoden bäst. Samtidigt är det viktigt att även allmänheten informeras om metoden, samt att deras åsikter tas på allvar så att tilliten kan bibehållas (Samuel

och Kennett, 2020, s. 8; Dahlquist m.fl., 2025, s. 2115). De Groot m. fl. (2021) lyfter en intressant punkt som jag inte sett andra lyfta. Eftersom de kommersiella databaserna inte är bundna till ett specifikt land betyder det att även om ett land skulle förbjuda FGG helt och hållet kan invånare ändå påverkas av metodens användning då släktingar kan vara spridda över hela världen (de Groot, van Beers och Meynen, 2021, s. 793).

Precis som den tidigare forskningen kring identifieringsärenden så diskuteras mänskliga rättigheter även här, men fokus ligger i stället framför allt på rätten till privatliv. Denna rätt ses ofta som grundläggande för liberala demokratier, men är inte absolut utan kan åsidosättas om en individ döms för ett brott som påverkar allmänhetens säkerhet. Det går därför att resonera att en individ ger upp sin rätt till privatliv när de begår ett allvarligt brott och att deras genetiska data därför kan samlas in och bevaras i en databas. Däremot tillåter inte detta argument att dna tillhörande individer som inte dömts för något brott bevaras utan deras godkännande eller att det används för att koppla deras släktingar till ett brott (Syndercombe Court, 2018, s. 203–204; Miller och Smith, 2022, s. 244–245). Miller och Smith (2022) diskuterar rättigheter mer djupgående än de andra inom denna kategori. Utöver den redan nämnda rätten till privatliv går författarna även in på kollektiva rättigheter och att på grund av det faktum att dna inte endast påverkar en enskild individ så borde det finnas en kollektiv rättighet att kontrollera genetiska data snarare än en exklusivt individuell rättighet att dela med sig av genetiska data med släktforskningsdatabaser eller polis. Samtidigt menar författarna att det även finns kollektiva etiska skyldigheter (collective moral responsibilities) som gör att en individs dna behöver lämnas till polis i samband med en brottsutredning av ett våldsamt brott. De går även in på rätten att inte belasta sig själv (right to not self-incriminate). Kortfattat innebär det, bland annat, att en individ har rätten att skydda sitt eget liv även om de har begått ett våldsbrott, men precis som med kollektiva rättigheter är rätten att inte belasta sig själv inte absolut (Miller och Smith, 2022, s. 245–248).

2.3.3 Allmänheten

Det sätt som allmänheten diskuteras i samband med FGG går att dela in i två kategorier: allmänhetens syn och påverkan på metoden samt hur släktingar påverkas. En del av den tidigare forskningen utgörs av undersökningar som ämnar utreda allmänhetens syn på metoden och de kommer alla fram till liknande resultat. En stor majoritet av allmänheten ser positivt på metoden och trots en generell oro kring genetisk integritet så är de villiga att dela med sig av sin genetiska data om

det är för ett gott ändamål (Samuel och Kennett, 2020, s. 7; Claerhout m.fl., 2024, s. 7–10; Guerrini m.fl., 2025, s. 1–8; Huston m.fl., 2025, s. 2). Flera artiklar poängterade vikten av allmänhetens tillit då FGG bygger på att de gör sitt dna tillgängligt. Detta innebär att transparens och ansvarsskyldighet blir ett viktigt verktyg och därmed blir vem som har tillgång till, och ansvar för, dna-prov och dna-profiler en viktig fråga. Allmänheten blir även en viktig del när policy ska utformas bland annat då allmänhetens oro och missuppfattningar kan komma att omforma verktyget endast för att lugna dessa (Samuel och Kennett, 2020, s. 7; Dash, Elkins och Al-Snan, 2023, s. 120; Dahlquist m.fl., 2025, s. 2114; Guerrini m.fl., 2025, s. 1, 8; Huston m.fl., 2025, s. 2).

Flera författare uttrycker oro kring att en enskild individs val att ladda upp sitt dna på en kommersiell släktforskningsdatabas kan få konsekvenser för dennes släktingar (Berkman, Miller och Grady, 2018, s. 2; Syndercombe Court, 2018, s. 203; Samuel och Kennett, 2020, s. 5; García, 2021, s. 115–116; Mateen m.fl., 2021, s. 5; Miller och Smith, 2022, s. 244–245; Huston m.fl., 2025, s. 2). Samuel och Kennett (2020) bidrar med ett intressant perspektiv kring ämnet då de i sin undersökning intervjuat intressenter inom fältet. Till skillnad från oron kring att implicera släktingar i brott som uttryckts i andra artiklar så menade vissa av intervjupersonerna att den problematiken redan är något som polis är vana vid att hantera och att de därför inte är oroliga (Samuel och Kennett, 2020, s. 5). Uppskattningsvis räcker det att 1-2% av en befolkning finns med i en dna-databas för att det ska gå att hitta åtminstone en brylling till över 90% av medborgarna (de Groot, van Beers och Meynen, 2021, s. 789; Tillmar m.fl., 2021, s. 1; Aanes m.fl., 2024, s. 4). Sveriges folkmängd 2025 var 10 605 529 (Statistikmyndigheten (SCB), 2026), vilket betyder att 90% av befolkningen skulle täckas om mellan 106 055 och 212 111 individers dna-profiler ingick i en biometrisk databas.

2.4 Ny lagstiftning i Sverige

Den enda tidigare forskningen som går in på den nya lagstiftningen är Ansell och Fagerholms artikel *Legislation for forensic investigative genetic genealogy in Sweden* (2025). De två författarna för artikeln var även två av fyra författare av rapporten om pilotprojektet, inom vilket dubbelmordet i Linköping klarades upp. De skriver i sin artikel om händelseutvecklingen som jag inte läst om på annat håll och jag utgår därför från att författarna är förstahandskällor. Författarna går kortfattat igenom pilotprojektet samt efterföljande händelser som när Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) hindrade fortsatt implementering av FGG 2021 på grund av att myndigheten ansåg att det inte fanns lagligt stöd för polisen

att söka i utomstående databaser och den medföljande hanteringen av känsliga personuppgifter, samt överföringen av känsliga data till tredje land och kommersiella företag vars datasäkerhet ansågs vara otillräcklig. Författarna tar även upp biometriutredningen och att den endast hanterar FGG för identifiering av potentiella gärningsmän. Detta trots att rapporten om pilotprojektet betonade vikten av att kunna använda FGG för identifiering av mänskliga kvarlevor, samt att polisen flera gånger ska försökt få FGG som verktyg i identifieringsärenden tillagt till direktiv för utredningen utan att lyckas (Ansell och Fagerholm, 2025, s. 2–3).

I diskussioner om den nya lagstiftningen lyfts att argument om proportionalitet kontra metodens känsliga beskaffenhet är det som begränsat metodens användningsområden i den nya lagen. Författarna skriver att det är uppenbart att lagstiftarna ser FGG som en inträngande och extraordinär metod som endast bör användas som en sista utväg. Proportionalitetsprincipen bör genomsyra polismyndigheten, men att det är tydligt att vad som anses proportionerligt är subjektivt enligt författarna. Lagstiftarnas syn på FGG framkommer även, enligt Fagerholm och Ansell, i beslutet att kräva att metoden endast får användas när andra utredningsåtgärder inte lett till att utredningen går framåt. Att FGG endast får användas som en sista utväg gör även att det inte kommer vara möjligt att använda metoden i ett tidigt skede av en utredning även om det rör en seriemördare. Hittills har FGG varit mer lyckad världen över för att lösa identifieringsärenden än i brottsutredningar, vilket är en av anledningarna att rapporten över pilotfallet föreslog det som ett av användningsområdena för metoden. Dessvärre kommer detta inte tillåtas i Sverige enligt den nya lagstiftningen och författarna tror detta kommer ha stor påverkan. Det går att argumentera att användning av FGG för att identifiera avlidna individer är mindre integritetskänslig än användningen för att identifiera gärningsmän. Utöver att underlätta brottsutredningar genom att identifiera avlidna brottsoffer så bidrar identifieringen även till att familjer får reda på vad som hänt med deras släkting. Denna punkt verkar vara den som kritiseras mest i artikeln och författarna lyfter, precis som jag, att det inte finns någon klar anledning till att frågan exkluderats från direktiven för biometriutredningen. De föreslår att anledningen möjligtvis kan vara att det ansågs ligga utanför utredningens räckvidd. Fagerholm och Ansell förutspår att polismyndigheten kommer bedöma den juridiska grunden för användningen av FGG i identifieringsärenden och begära en rättslig analys och nödvändiga lagändringar (Ansell och Fagerholm, 2025, s. 8–9).

3 Institutionell teori

Institutionell teori går, bland annat, ut på att studera organisationer och hur dessa påverkar och påverkas av sin omgivning, varför formella och informella regler styr snarare än rationalitet. Trots att det kallas för en teori så är institutionell teori snare än teoriram som rymmer flera skolbildningar. Två av dessa skolbildningar som är relevanta för denna uppsats är nyinstitutionell teori och skandinavisk institutionell teori. Dessa två skolbildningar är besläktade då skandinavisk institutionell teori hämtade sin inspiration från den tidiga nyinstitutionella teorin och har därför en del gemensamma grunder och begrepp. Ett sätt som skandinavisk institutionell teori skiljer sig från nyinstitutionell teori är att den skandinaviska har kombinerat institutionell teori med studier om beslutsfattande kopplat till bland annat studier av social konstruktion och institutionalisering. Något som gjort detta möjligt är offentlighetsprincipen som gjort att forskare kunnat få större inblick i interna processer. Samtidigt så använder sig forskare inom skandinavisk institutionell teori sig av begrepp som är centrala inom nyinstitutionell teori, bland annat legitimitet som är ett av begreppen som står i fokus för uppsatsen (Eriksson-Zetterquist, 2009, s. 5, 8–9, 110–112, 119). De andra begreppen som används i uppsatsen är imitation och redigering vilka är nära sammankopplade och därför behandlas som ett koncept.

Globalisering är ett begrepp som diskuteras inom institutionell teori, men jag har valt att inte inkludera det som ett av begreppen som redogörs på djupet då jag anser att i dagens samhälle är globalisering en självklar faktor som genomsyrar allt. Majoriteten av forskningen som diskuterar institutionell teori fokuserar på företag snarare än stater och lagbeslut, men teorin kan ändå användas för att tolka dessa processer då dessa handlar om organisationer i stort.

3.1 Legitimitet

Legitimitet är ett grundläggande koncept inom organisatorisk institutionell teori då det påverkar hur organisationer beter sig. Då konceptet har existerat inom fältet sen dess grundande finns flera skilda, men delvis överlappande definitioner av legitimitet. Den definition jag kommer använda är den som presenteras av Deephouse, Bundy, Plunkett Tost och Suchman (2017) som säger att organisatorisk legitimitet är en organisations uppfattade lämplighet gentemot ett socialt systems regler, värderingar, normer och definitioner (2017, s. 27, 29–30, 32). Legitimitet är ett brett begrepp som kan appliceras på flera aspekter hos organisationer. Följande aspekter har valts ut då de är de som är mest relevanta för uppsatsens syfte.

En anledning att legitimitet är viktigt beror på att det påverkar sociala och ekonomiska interaktioner hos en organisation. Om en organisation ses som illegitim vill få riskera att investera i denna, i kontrast säkras en organisations överlevnad om den ses som legitim. Författarna presenterar fyra möjliga resultat när en organisations legitimitet utvärderas: *accepterad*, *riktig*, *omstridd* samt *illegitim*. I sammanhanget syftar *accepterad* till en passiv utvärdering som speglar organisationen som något som tas för givet, medan *riktig* är en slutsats som nåtts efter en mer betänksam utvärdering. *Omstridd* representerar existensen av aktiv debatt inom det sociala systemet och *illegitim* speglar en överenskommelse inom det sociala systemet att en organisation är olämplig och antingen behöver genomgå grundläggande förändringar eller avvecklas (Deephouse m.fl., 2017, s. 33–35). Dessa fyra möjliga resultat belyser det faktum att legitimitet är tydligare när det saknas än när det finns. När en organisation anses vara illegitim eller omstridd så riskerar den att utsättas för kommentarer och attacker (Eriksson-Zetterquist, 2009, s. 105).

Legitimitet tilldelas från flera olika källor bland andra staten, intressenter, allmänheten och media. Dessa utgår från fyra bastyper av kriterier vid utvärdering av en organisations legitimitet: regulativa, pragmatiska, moraliska, samt kulturkognitiva (cultural-cognitive). Kulturkognitiva kriterier representerar både vad som tas för givet och delad förståelse. Organisationer kan använda sig av två typer av verktyg för att hantera legitimitet: symbolisk hantering och faktisk hantering. Symbolisk hantering innefattar försök och förändringar som påverkar betydelsen av handlingar så att de framstår som överensstämmande med sociala förväntningar. Faktisk hantering inbegriper verkliga och materiella förändringar av en organisations mål, struktur eller processer (Deephouse m.fl., 2017, s. 36, 39–40, 43). Genom sitt sökande efter legitimitet förändras organisationer för att anpassa sig till rådande normer i samhället som därigenom begränsar organisationers handlingsutrymme (Eriksson-Zetterquist, 2009, s. 104).

Med tanke på att polisen är så pass etablerad i vårt samhälle är deras legitimitet relativt säker och det finns inte några större risker för organisationen som helhet. Däremot tänker jag att, utifrån de begrepp som presenterats, det går att analysera legitimiteten hos FGG som metod. Med det sagt så är legitimitet inte garanterad även om det är en så väletablerad institution som polisen och tilliten kan minska även om institutionen består.

3.2 Imitation och redigering

Idéer sprids inte i ett vakuum utan överförs och översätts i kontexter av andra idéer, aktörer, traditioner och institutioner. En process som detta sker genom är imitation. En av de huvudsakliga motivationerna till imitation är viljan att likna andra organisationer, mer specifikt att likna framgångsrika, prestigefyllda och inflytelserika organisationer. Imitation kan även motiveras genom en vilja att utmärka sig från andra. Båda dessa motiv grundas i identitet. Därför kan vi studera vem och vad organisationer identifierar sig med för att förstå vilka organisationer som imiteras och varför (Wedlin och Sahlin, 2017, s. 103, 107–108). Imitation låter även organisationer uppnå liknande resultat som dessa framgångsrika organisationer utan att behöva återupprepa misstag eller prova sig fram och kan därigenom spara tid och resurser. Detta görs genom en process där någonting nytt skapas genom översättning och omformning av idéer och praktiker. (Eriksson-Zetterquist, 2009, s. 132–133). I det sammanhang som rör FGG och dna-analys ses USA ofta som förhöjda och kan möjligtvis ge insikt om utformningen av svensk reglering.

Vid imitation sker en översättning av idéer och praktiker för att anpassa dem efter de egna önskemålen och förhållandena. Översättning kan i detta sammanhang även ses som redigering. Redigering som koncept lyfter fram den kontinuerliga omformuleringen och omkontextualisering (recontextualizing) av modeller och prototyper när de förflyttas mellan olika scener och kontexter. Redigeringsprocesser karakteriseras ofta av social kontroll, konformitet och tradition, det vill säga outtalade regler av varierande specificitet. Genom redigering kan redogörelsen för en idé förtydligas, men redigering kan även förändra en idéns fokus, innehåll eller innebörd. Även små förändringar kan i framtiden leda till att idén ändrats i grunden, men detta går ofta inte att förutspå (Wedlin och Sahlin, 2017, s. 109–110).

Ett sätt som imitation kan ske är via mellanhänder. Dessa mellanhänder kan vara forskare, media, kommittéer eller organisationer som kan påverka hur idéer förmedlas och förstås. Utöver förmedlingen så kan dessa mellanhänder även påverka och forma genom sina aktiviteter som bland annat kan gå ut på att diskutera, tolka, råda eller utveckla idéer. Det är dock viktigt att inte fastna i en syn som bara ser på aktörer eller aktiviteter i sammanhanget. Kultur påverkar också genom de normer och förväntningar som existerar inom grupper. Även här kan mellanhänder påverka delvis genom förmedling mellan det globala och lokala. Imitation kan ibland ses som en individuell idé som imiteras och redigeras av en

individuell aktör, men flera studier antyder att det snarare är ett brett nät med flera imitations- och redigeringsprocesser som kan vara sammankopplade, samt att en process kan leda till en annan (Wedlin och Sahlin, 2017, s. 111–113). Möjliga mellanhänder som kan ha påverkat de val som gjorts i samband med implementeringen av FGG är skaparna bakom pilotprojektet och den efterföljande rapporten, samt SOU:n som utredde användningen av biometri i brottsutredningar.

Imitation är en grundläggande social mekanism som binder samman människor, vi tenderar att imitera de vi vill likna eller relaterar till. Följaktligen formas imitation av upplevd identitet samt eftertraktad identitet, men motsatsen är också sann, imitation formar även identitet genom skapandet av nya relationer och referenser som kan användas för jämförelse och skapande av nya identiteter. Detta är även hur moden skapas, som kan influera vilka idéer organisationer väljer att anamma. Mode i detta sammanhang syftar på tidsmässiga och sociala resonemang kring processer av mottagande. Mode styr imitation och intressenters uppmärksamhet till specifika idéer, modeller och praktiker. Det identifierar och skapar vad som är lämpligt och eftersträvansvärt under en period (Wedlin och Sahlin, 2017, s. 106–107).

Dessa begrepp, imitation och redigering, kan hjälpa oss förstå hur vi kom till dagsläget med den nya lagstiftningen och hur metoden har anpassats för att möjliggöra dess implementering. När en förståelse av situationen har etablerats kan denna användas som utgångspunkt för att spekulera kring konsekvenser med hjälp av jämförelse gentemot ”originalet”, i detta fall USA.

4 Metodbeskrivning

4.1 God forskningssed och etik

Uppsatsarbetet började med att jag hörde talas om den nya lagstiftningen och då jag sedan tidigare är intresserad av både true crime och släktforskning började jag läsa på mer och stötte snabbt på rapporten om pilotprojektet (2020). Dessa intressen bidrog till att jag gick in i detta arbete med en positiv syn på användningen av FGG och en vilja att förstå varför en bredare applicering som tillåter metodens användning för identifiering av avlidna individer inte ens diskuterats som en möjlighet. Det är möjligt att denna syn kan ha påverkat hur jag har tolkat analysmaterialet och färgat mina slutsatser, men jag vill vara tydlig med att jag inte förespråkar en bred applicering av metoden utan att tillräckliga konsekvensanalyser genomförs. Denna uppsats ämnar försöka förstå möjliga resonemang bakom de val som gjorts och lyfta fram frågan för vidare forskning i linje med god forskningssed (Åkerman och Vetenskapsrådet, 2024, s. 52). Jag har valt att avgränsa uppsatsen till myndiga avlidna individer med särskilt fokus på just brottsoffer, samt till FGG inom ramen för den nya lagändringar som trädde i kraft 1 juli 2025.

Eftersom uppsatsens fokus är avlidna brottsoffer försökte jag länge ta reda på om det i Sverige finns ett register över okända avlidna individer eller försvunna personer men kunde inte finna någon information om detta. Jag ville inte anta att avsaknaden av information betydde att det inte fanns något sådant register och tog därför kontakt med NFC i hopp om att få ett tydligt svar på frågan. Svaret kom snabbt och jag fick ett tydligt nekande svar, samt lite insyn om hur NFC ser på frågan. Jag hade varit tydlig med att frågan dykt upp i samband med uppsatsen, men för att se till att god forskningssed följs skrev jag och frågade uttryckligen om tillåtelse att använda mig av svaret i uppsatsen, samt förtydligade att jag inte skulle ha med mer uppgifter om personen än nödvändigt för att garantera informationens tillförlitlighet och att GDPR följs. Detsamma gäller för de svar jag fick när jag kontaktade justitiedepartementet (Åkerman och Vetenskapsrådet, 2024, s. 12–13, 53–66).

Att redovisa tidigare forskning i sin helhet är inte möjligt inom ramen för uppsatsens omfattning. Tidigare forskning redovisas med utgångspunkt i uppsatsens syfte och frågeställningar. Ett medvetet urval har därmed gjorts, likaså har jag gjort tolkningar av vilka implikationer den tidigare forskningen har för min undersökning. Källhänvisningar används för att den intresserade läsaren ska kunna

gå till grundkällan för att bilda sig en egen uppfattning och för att förebygga avvikelser från god forskningssed (Åkerman och Vetenskapsrådet, 2024, s. 42–45).

4.2 Material

För analysen utgick jag först från SOU 2023:32 *Biometri – för en effektivare brottsbekämpning*. Efter att ha hittat denna letade jag upp de tillhörande direktiven och försökte även hitta protokoll från de regeringsammansammanträden där besluten tagits, men lärde mig att ärenden som tas upp brukar vara färdigbehandlade och att diskussioner sällan förs under sammanträdet (Regeringskansliet, 2015). Jag kontaktade justitiedepartementet två gånger för att se om jag kunde få ytterligare relevanta dokument kopplade till kommittédirektivet (Dir. 2021:34) och tilläggsdirektivet (Dir. 2022:19), men det material jag fick svar med visade sig rör andra ämnen än de som är relevanta för uppsatsen²³. Däremot hänvisade det första svaret⁴ till lagstiftningskedjan på Regeringskansliets hemsida från vilken jag hämtade samtligt material till analysen. Det material som är med i lagstiftningskedjan är: tre kommittédirektiv, SOU 2023:32 *Biometri – för en effektivare brottsbekämpning*, en remiss samt 30 tillhörande remissvar, lagrådsremissen och propositionen Prop. 2024/25:37 (Regeringskansliet, 2024). Nedan följer en kortfattad beskrivning av de olika delarna i lagstiftningskedjan.

Innan ett lagförslag presenteras är det vanligt att regeringen tillsätter en utredare eller kommitté som får i uppdrag att utreda vissa frågor. Resultatet presenteras sedan i ett betänkande, en slags rapport, som ingår i serien Statens Offentliga Utredningar, SOU (Regeringskansliet, u.å.b). I SOU 2023:32 är det en kommitté som utrett frågorna och sammanställt betänkandet (SOU 2023:32 Försättsblad: Till statsrådet Gunnar Strömmer). När regeringen tillsätter en statlig utredning anges utgångspunkterna för denna i ett kommittédirektiv och om det sker en utvidgning av uppdraget anges de nya punkterna i ett tilläggsdirektiv (Regeringskansliet, u.å.b; Dir. 2022:19). Samtliga direktiv som används i uppsatsen är skapade av Justitiedepartementet (Dir. 2021:34; Dir. 2022:19; Dir. 2023:1). När en utredare eller kommitté har presenterat sina förslag i en SOU skickas betänkandet till berörda myndigheter, organisationer och andra intressenter via en remiss. Detta görs för att få synpunkter från de som berörs, samt för att se vilket stöd förslagen

---

² Kanslissekreterare. Justitiedepartementet. Svar på frågeformulär kring ärendeförteckning över regeringsammansammanträdet 2021-05-20. 2026-01-30.

³ Kanslissekreterare. Justitiedepartementet. Svar på frågeformulär kring ärendeförteckning över regeringsammansammanträdet 2022-03-17. 2026-02-09 & 2026-02-20

⁴ Kanslissekreterare. Justitiedepartementet. Svar på frågeformulär kring ärendeförteckning över regeringsammansammanträdet 2021-05-20. 2026-01-30.

har via remissvaren (Regeringskansliet, u.å.d). Remissen kopplad till SOU 2023:32 skickades till 36 instanser och resulterade i 30 remissvar (Justitiedepartementet, 2023; Regeringskansliet, u.å.c). De sex instanser som inte gav något remissvar är Barnens rätt i samhället, Barnrättsbyrån, Civil Rights Defenders, dataskydd.net, Flyktinggruppernas riksråd (FARR) samt Sveriges Släktforskarförbund. En lagrådsremiss, ett utkast till lagförslag, skickas av regeringen till Lagrådet för granskning så att förslaget inte strider mot några grundlagar eller lagar (Regeringskansliet, u.å.a). Efter detta skickar regeringen sin proposition, som är lagförslag eller förslag till lagändring, till riksdagen (Regeringskansliet, u.å.b).

Av de tre direktiv som skapades är två relevanta för uppsatsen: det ursprungliga kommittédirektivet samt det första tilläggsdirektivet. Det andra tilläggsdirektivet rör endast en förlängning av utredningstiden (Dir. 2023:1). Det är inte förrän i tilläggsdirektivet som FGG introduceras till utredningen så det ursprungliga kommittédirektivet går inte in på metoden, men kan ändå visa uppfattningar om aspekter som är gemensamma mellan flera olika fokusområden för utredningen, bland annat FGG. Alla remissvaren är inte heller relevanta för uppsatsen och endast de som innehåller synpunkter kring aktuella ämnen tas upp i resultatet. Av de 30 remissvaren används 17 och dessa är svaren från Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Centrum för rättvisa, Domstolsverket, Institutet för mänskliga rättigheter, Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), Justitiekanslern, Lunds tingsrätt, Lunds universitet juridiska fakulteten, Polismyndigheten, Riksarkivet, Riksdagens ombudsmän (JO), Rättsmedicinalverket (RMV), Svea hovrätt, Sveriges advokatsamfund, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden samt Åklagarmyndigheten. Lagrådsremissen kommer inte att analyseras då det framgår i propositionen (Prop. 2024/25:37) att de enda skillnaderna mellan de två är en författnings-teknisk ändring och av liten betydelse, samt vissa språkliga och redaktionella ändringar (Prop. 2024/25:37, s. 44).

Jag tog även kontakt med NFC för att få mer information om registrering och identifiering av avlidna individer. Genom detta fick jag även reda på att den 10 april i år gick regeringen ut med information om de tillsätter en utredning om anpassningar av svensk rätt med anledning av Prüm II-förordningen som bland annat rör utbyte av dna från försvunna samt oidentifierade avlidna individer inom EU⁵. Det finns dock inte tillräckligt med information om utredningen i nuläget för att den ska kunna diskuteras i denna uppsats.

---

⁵ Forensiker, Med.Dr. Nationellt Forensiskt Centrum (NFC). Svar på frågeformulär kring register över dna-profiler tillhörande oidentifierade avlidna individer. 2026-04-13

4.3 Analys

Materialet analyseras med hjälp av kvalitativ textanalys för att skapa förståelse för texterna. Widén (2024) beskriver tre olika dimensioner som kan användas vid textanalys. Den första dimensionen rör analys av upphovspersoner bakom en text. Den andra dimensionen analyserar textens form och innehåll med fokus på bland annat språkliga och innehållsliga kvaliteter. Den tredje dimensionen fokuserar på textens relation till omvärlden och tolkar dess sammanhang utanför texten (2024, s. 213–214). Uppsatsen utgår från den andra och tredje dimensionen. Widén skriver att inom den andra dimensionen ”söker vi inte efter att nå fram till författarens intention bakom själva texten” (Widén, 2024, s. 215), vilket inte stämmer överens med hur jag går till väga. Utöver denna aspekt använder jag dock mig av den andra dimensionen så som den beskrivs, det vill säga att jag diskuterar vilka begrepp eller ämnen som används eller inte för att se vilka åsiktslinjer som förekommer. För att skapa förståelse om det omgivande samhällets påverkan genom kulturella värderingar, historia och liknande används den tredje dimensionen. Genom detta genereras en uppfattning av idéer och värderingar som påverkat processen (Widén, 2024, s. 215)

Analysmaterialet går igenom i kronologisk ordning och analyseras utefter uppsatsens frågeställningar, teoretiska begrepp och de identifierade ämnena i den tidigare forskningen: etik, datasäkerhet, juridik, mänskliga rättigheter, allmänhetens syn samt påverkan på allmänheten. En sak att ha i åtanke när det kommer till analysmaterialet är att samtligt material är statliga dokument och därför förväntas ett mer neutralt och formellt språk som kan göra det svårt att utläsa vissa åsikter som ligger bakom besluten som tas. Informationen i materialet som presenteras kommer även från instanser som vill genomföra lagförslagen, med undantag för remissvaren, och därför är det möjligt att informationen presenteras på ett sätt som gynnar ändamålet till viss del. I diskussionen kommer kvarvarande kunskapsluckor tas upp och förslag på vidare forskning diskuteras för att garantera transparent och ansvarsfull informationsspridning (Åkerman och Vetenskapsrådet, 2024, s. 77).

5 Resultat och analys

I analysmaterialet läggs stort fokus på identifiering av gärningsmän som vägen till effektivare brottsbekämpning. Detta i kombination med att FGG endast utgör en mindre del av innehållet gör att en stor del av resultatet och analysen därför kommer gå ut på att undersöka mer generella resonemang för att bygga en bild av möjliga faktorer.

5.1 Direktiv

Kommittédirektivet (Dir. 2021:34) lade fokus på identifiering av potentiella gärningsmän som nyckeln till att lösa fler brott. Det övergripande syftet med utredningen som tillsattes var att fler misstänkta skulle kunna identifieras genom biometriska uppgifter som dna (Dir. 2021:34, s. 1).

Den för uppsatsen mest intressanta punkten som lyfts i kommittédirektivet är att kommittén blir ombedd att överväga om dna-profiler eller liknande från avlidna målsägande ska kunna lagras i något register då det i princip inte var tillåtet. Ett register av detta slag skulle kunna leda till att svårlösta brott går att lösa (Dir. 2021:34, s. 13). Att kommittén blir ombedd om detta visar på att det antagligen inte är ideologiska grunder som hindrar användningen av FGG för att identifiera avlidna. Om detta förslag hade aktualiserats hade det även kunnat lägga en grund för att i framtiden tillåta en bredare applicering av FGG när metoden är mer etablerad. Någorlunda relaterat till detta är en annan fråga som presenteras: om det är möjligt att tillåta sökningar i register med dna-profiler tillhörande avlidna målsäganden. Det fanns viss osäkerhet huruvida detta är tillåtet med hänsyn till integritet och därför vill man att frågan utreds noggrant (Dir. 2021:34, s. 15). Denna fråga, samt flera andra som lyfts i kommittédirektivet, visar på en balansgång mellan integritet och samhällsnytta. Ytterligare ett exempel på detta är frågan om polisen ska få lov att jämföra ansiktsbilder och fingeravtryck gentemot register som inte är polisiära som passregistret bland andra (Dir. 2021:34, s. 15–16).

Tilläggsdirektivet introducerar frågan om FGG bör få användas specifikt för att identifiera misstänkta individer. I den kortfattade förklaringen över metoden presenteras endast identifiering av misstänkta som användningsområde och det nämns inte att polisen skulle ha efterfrågat att utredningen även skulle se över identifiering av avlidna brottsoffer (Dir. 2022:19, s. 1–3), något som Ansell och Fagerholm (2025) påstår ska ha skett vid flera tillfällen (Ansell och Fagerholm, 2025, s. 3). Det är dock möjligt att många av dessa försök skedde efter tilläggsdirektivets tillkomst. Direktivet tar upp IMY:s yttrande att behovet att

behandla biometriska uppgifter måste prövas särskilt noggrant och kräver ”särskilt robusta motiveringar” (Dir. 2022:19, s. 4). Beslutet att inte inkludera identifieringsärenden kan därför bero på en uppfattning om att motiveringarna inte var tillräckligt starka. Däremot öppnas det upp för kommittén att ta upp och lämna författningsförslag i andra frågor som direkt anknyter till tilläggsuppdraget i slutet av tilläggsdirektivet (Dir. 2022:19, s. 6). Även om det inte uttryckligen sägs gälla en bredare applicering av metoden, som inkludering av identifieringsärenden, så öppnar det upp för möjligheten att kommittén hade kunnat välja att undersöka huruvida FGG bör få användas.

Direktivet hänvisar till rättegångsbalkens regler om att Polismyndigheten i vissa fall fick samla in biometriska underlag från misstänkta personer som sedan kan jämföras med spår från gärningsmannen på en brottsplats sedan tidigare (Dir. 2021:34, s. 3). Att tidigare lagstiftning endast fokuserar på identifiering av misstänkta menar jag visar att det är en etablerad praxis, vilket i sin tur kan peka mot att introducering av identifiering av andra i brottsutredningar som en mer radikal förändring. En annan möjlig faktor är att dna-provtagning samt behandling av biometriska uppgifter utgör ett intrång i den enskildes grundläggande fri- och rättigheter. Regeringsformen ska skydda mot påtvingade kroppsliga ingrepp samt betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskilde individen. Den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna samt Europakonventionen innehåller liknande skydd för enskildas integritet som endast får begränsas genom lag för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle (Dir. 2021:34, s. 4–5). En tolkning jag har gjort är att detta möjligtvis har bidragit till att avskräcka en bredare användning av FGG då regeringen kanske inte känner att de har rättsliga grunder för det integritetsintrång som krävs när det inte berör just identifiering av potentiella gärningsmän. Samtidigt kan man eventuellt argumentera att om identifiering av avlidna brottsoffer görs för att lösa allvarliga brott så borde det vara lika godtagbart som identifiering av gärningsmän rent juridiskt. Kommittén blir ombedd att se över möjligheterna för att bredda regleringen om vems biometriska uppgifter får behandlas av Polismyndigheten för att detta skulle leda till att fler personers biometriska data samlas in (Dir. 2021:34, s. 8), vilket jag anser understryker att frågan om vems uppgifter som får behandlas är en tolkningsfråga.

En intressant punkt som nämns är vad som ska göras om en individ som är registrerad i ett av polisens register avlider. Vid tiden för direktivet skulle uppgifterna i samtliga register gallras när personen dör, men kommittén blir

ombedd att se över om det är möjligt att spara dem längre då det är möjligt att individen kan ha begått andra ouppklarade brott som aldrig kan lösas om uppgifterna gallrats (Dir. 2021:34, s. 12). Tidigare har alltså även ett möjligt behov att spara uppgifter från avlidna dömda individer bortsetts från, vilket jag menar kan visa på en mer generell inställning gentemot uppgifter om avlidna individer i allmänhet.

5.2 SOU 2023:32 Biometri – för en effektivare brottsbekämpning

Flera gånger nämns att en del av syftet med utredningen var att ta ställning till olika metoder som kan bidra till att identifiera okända gärningsmän och väga behovet av detta mot skyddet av enskilda individers fri- och rättigheter, särskilt rätten till integritet (SOU 2023:32, s. 22, 103–104). Likt direktiven sätts alltså gärningsmannen i fokus från början och stort fokus ligger på just integritet.

Proportionalitet diskuteras genomgående i utredningen då det är viktigt i både Regeringsformen och Europakonventionen. Avvägningen mellan de allmänna intressen som kan motivera åtgärderna och enskilda intressen är därför centralt (SOU 2023:32, s. 256). Även proportionalitet är subjektivt och kan styras av människosyn eller tidigare fördomar. Beslutet kan ha påverkats av att kommittén inte kände att tillräckligt starka motiveringar kunde tas fram.

5.2.1 Grundläggande fri- och rättigheter

Kommittén tar upp att både den tvingade insamlingen och efterföljande behandlingen av dna utgör ett intrång i en individs grundläggande fri- och rättigheter. Regeringsformen ska skydda mot betydande intrång i den personliga integriteten om det sker utan samtycke eller innebär kartläggning av individens personliga förhållanden. Skyddet är dock inte absolut utan kan begränsas för ändamål som anses vara acceptabla i ett demokratiskt samhälle, vilket är i linje med Europadomstolens bedömning. Europadomstolen har även slagit fast att dna-provtagning av dömda individer samt registrering av resultatet i nationella databaser inte strider mot rätten till privatliv (SOU 2023:32, s. 105–109, 255, 488–489) Att dessa underlag lyfts i utredningen kan ses som ett sätt att bibehålla legitimitet genom att man har en rättslig grund att stå på, särskilt domen om provtagning och registrering av dömdas dna-profiler. Betydelsen av samtycke eller kartläggning diskuteras inte på djupet, men en tanke som dyker upp hos mig är huruvida samtycke faktiskt går att få i fallet av släktforskningsdatabaser där en individ laddar upp sitt dna utan att dennes släktingar kan samtycka. Ett av målen

med släktforskning är dessutom att kartlägga en släkt och även detta kan spela in bakom ett beslut att begränsa FGG.

5.2.2 Biometrisk upptagning och registrering

En allmän motivering bakom utredningen är att tillgång till biometriska uppgifter i polisens olika register kan ha stor betydelse för brottsutredningar och för att kunna möta brottsutvecklingen i dagens samhälle är en effektiv användning av moderna undersökningstekniker väsentlig (SOU 2023:32, s. 260). Ett argument för breddandet av registrering i biometriregister som lyfts är att det inte är tillräckligt att biometriska underlag samlas in under en utredning utan att det även behövs att dessa lagras och behandlas för effektiv brottsbekämpning. Samtidigt som detta argument förs beslutar kommittén att inte stödja ett förslag som tillåter registrering av avlidna brottsoffers dna-profiler i spårregistret med anledning att skälen för registrering inte skulle vara tillräckligt starka även om registreringen skulle öka polisens möjligheter att utreda brott. Detta beror på att även om uppgifterna inte är personuppgifter så är de ändå integritetskänsliga och kommittén menar därför att det är nödvändigt att ställa höga krav på just proportionalitet. Dessutom föreslås ingen ändring i syftet av registerna, det vill säga att syftena ska fortsätta vara bland annat att förebygga och förhindra brott, utreda och lagföra brott och underlätta identifiering av avlidna. (SOU 2023:32, s. 345, 349, 404–405). Detta betyder att kommittén anser att det är viktigt att öka registreringen för att effektivisera brottsbekämpningen, men att avlidna brottsoffers dna inte får registreras samtidigt som spårregistret ska kunna användas för identifieringen av dessa. Ett resonemang som jag finner förvirrande och som leder till att en effektiv brottsbekämpning försvåras. Att uppgifterna inte får registreras innebär i praktiken att den vägen till identifiering endast kan användas en gång. Spårregistret föreslås få innehålla uppgifter om dna-profiler som framkommit i samband med brottsutredningar som inte kan kopplas till en identifierad person, samt att uppgifterna ska gallras om det framkommer att de inte kommer från en misstänkt gärningsman eftersom syftet med registret är att kunna identifiera fler gärningsmän (SOU 2023:32, s. 370, 374). Den föreslagna formuleringen är:

5 § Biometriregistret över spår får innehålla uppgifter enligt 2 § om spår som inte kan härledas till en identifierad person om uppgifterna kommit fram i en utredning om brott. Sådana uppgifter får dock inte behandlas om det av omständigheterna vid tidpunkten för insamlingen eller senare framgår att spåret härrör från någon annan än den som kan misstänkas för brottet.

(SOU 2023:32, s. 72)

Även detta försvårar möjligheterna att kunna identifiera brottsoffer och kan ha påverkan på beslutet att utesluta möjligheten att använda FGG för ändamålet.

Regleringen som tillåter registertopsning av misstänkta och dömda individer har funnits sedan 2006. Innan dess fanns ingen specifik bestämmelse om provtagning för dna-analys (SOU 2023:32, s. 163). Att det är en relativt ung reglering kan tyda på att tiden inte är mogen än för en bredare applicering av FGG. Det faktum att regleringen endast tillåter registrering av misstänkta eller dömda kan visa på att det är en mer allmänt accepterad applicering av FGG då det är knutet till personer som misstänks för brott. Ett liknande resonemang kan även kopplas till att dna-prov som tas från andra än skäligen misstänkta som målsäganden, vittnen eller andra som kan vara av intresse i en brottsutredning, inte får jämföras gentemot polisens register eller användas till något annat än brottsutredningen för det aktuella brottet (SOU 2023:32, s. 169). Dock visar denna reglering att det inte är helt främmande att genomföra dna-prov på andra än misstänkta och dömda. En gemensam utgångspunkt för de regleringar som har påverkan på besluten som tas är avvägningar av proportionalitet. Här menar jag att det behövs en vidare diskussion kring registreringens funktion och vilka individer som bör registreras.

Polisen får bland annat lov att föra register i syfte att utreda och lagföra brott. De får även lov att föra register över dna-profiler tillhörande avlidna i syfte att underlätta identifiering även om det inte är kopplat till något brott (SOU 2023:32, s. 178–179). Trots att det tydligt nämns att polisen får lov att föra register för att kunna identifiera avlidna har jag inte kunnat läsa mig till att detta ska ha skett. Det stämmer inte heller överens med det mejlsvar jag fick när jag kontaktade NFC för att försöka få svar på om ett sådant register förs och fick svaret att det inte förs något då Sverige saknar lagstiftning som stödjer detta⁶. Enligt polisens brottsdatalag får en dna-profil i registret endast innehålla information om identitet och inte några personliga egenskaper, vilket har ansetts vara av central betydelse, inte minst ur integritetssynpunkt (SOU 2023:32, s. 179).

5.2.3 Biometrisk analys och FGG

Kostnaden för att använda FGG beräknas av Polismyndigheten hamna på ungefär 500 000 kronor per ärende (SOU 2023:32, s. 522), vilket kanske kan skapa motvillighet mot att använda metoden i för stor utsträckning.

Familjesökningar används framför allt i utredningar av allvarliga brott som dråp, mord eller grova sexualbrott (SOU 2023:32, s. 218). Detta är väldigt likt hur lagstiftningen om FGG utformades och det är möjligt att detta styrde utformningen

---

⁶ Forensiker, Med.Dr. Nationellt Forensiskt Centrum (NFC). Svar på frågeformulär kring register över dna-profiler tillhörande oidentifierade avlidna individer. 2026-04-13

av förslaget då familjesökning är en liknande metod som inte ses som lika integritetsinträngande som FGG. Att familjesökningar tillåts i den utsträckningen kan ses som legitimerande för beslutet att tillåta FGG i samma utsträckning.

I diskussionen om FGG nämner kommittén att utredningen inte kommer behandla användningen av metoden i identifieringsärenden trots att Polismyndigheten har påpekat behovet av detta. Detta för att frågan inte ryms inom ramarna för uppdraget och väcker frågor som kommittén inte har möjlighet att ta hand om (SOU 2023:32, s. 482). Tyvärr ges inga exempel på vad dessa frågeställningar är och många möjliga frågor diskuteras redan i koppling till andra förslag i utredningen. Som nämnts tidigare öppnade tilläggsdirektivet (Dir. 2022:19) upp för möjligheten att inkludera förslag som relaterar till FGG så det hade varit mycket intressant om kommittén utvecklat om vilka frågeställningar de syftade på.

Kommittén tar upp att den första frågan kring FGG i utredningen blir att ta ställning till om metoden kan anses vara absolut nödvändig för den rättighetsinskränkning som den utgör. Utifrån ett samhällsperspektiv anser kommittén att det är mycket angeläget att brott klaras upp och att det inte finns någon tvekan om att detta är ett godtagbart syfte, men att användningen måste begränsas för att vara proportionerlig. En faktor som kommittén anser väger tungt i deras beslut är att FGG förutsätter behandling av personuppgifter tillhörande individer som inte är kopplade till ett brott på annat sätt än genom släktband. Även om en individ har lämnat samtycke på en släktforskningsdatabas för ändamålet eftersom deras uppgifter i sig kan härledas till personer som inte givit sitt samtycke (SOU 2023:32, s. 491–492). Uttalandet om att det är mycket angeläget att brott klaras upp genom identifiering av gärningsmän, kan tolkas som att det är mindre angeläget att lösa brott genom identifiering av avlidna brottsoffer. Denna antydning på människosyn speglas även i kommitténs motvillighet att uppgifter tillhörande släktingar till misstänkta och dömda behandlas för att lösa brott. Det hade varit bra om kommittén kommenterat att familjesökningar tillåts och står inför liknande problem, men tyvärr görs inte detta. Frågan om samtycke är även den relevant då den är vanligt förekommande i den tidigare forskningen. Den visar även på hur allmänheten kan påverka beslut då det inte är orimligt att anta att en stark motreaktion kommer uppstå om samtycke inte hålls i åtanke, vilket skulle sänka legitimiteten.

En viktig aspekt att ha i åtanke när det kommer till FGG är dataskyddsdirektivet (Dir. 2016/680) som fastslår att personuppgiftsbehandling endast får ske när detta är absolut nödvändigt, särskilt föreskrivet, för att skydda intressen av

grundläggande betydelse för en fysisk person eller om uppgifterna tydligt har publicerats av individen i fråga (SOU 2023:32, s. 489). Likt en stor del av annat juridiskt material som diskuterats hittills blir det en tolkningsfråga. Här uppstår frågan om en individ har offentliggjort sina personuppgifter när denne laddar upp informationen på en dna-baserad släktforskningsdatabas eller inte.

Eftersom FGG är en integritetskänslig metod föreslår kommittén att den endast ska få användas för utredning av grova brott då det finns ett stort samhällsligt intresse att mord klaras upp. En av anledningarna att grov våldtäkt och våldtäkt mot barn räknas in är att de är allvarliga brott där det ofta förekommer dna-spår, vilket gör metoden användbar (SOU 2023:32, s. 494). Här lyfts allmänhetens syn som ett argument för att tillåta användningen av metoden, vilket kan ses som ett sätt att legitimera metodens användning. Ett annat val som kan bidra till metodens legitimitet är förslaget som ställer vissa krav som Polismyndigheten behöver säkerställa innan uppgifter ska få överföras till en släktforskningsdatabas för att skydda uppgifterna (SOU 2023:32, s. 505). Det blir ett sätt att se till att uppgifterna skyddas samtidigt som det skapar en känsla av trygghet hos allmänheten så att de känner sig villiga att dela med sig av sina genetiska uppgifter. Utöver dessa begränsningar skriver kommittén även att metoden endast bör få användas om det finns starka skäl att anta att dna-spåret kommer från gärningsmannen samt att

Detta innebär att det ska finnas någon faktisk omständighet som med viss styrka talar för att spåret kommer från gärningsmannen. Bestämmelserna tillåter alltså inte att dna-baserad släktforskning används i syfte att t.ex. identifiera en avliden målsägande.

(SOU 2023:32, s. 596)

Det blir alltså klart och tydligt att FGG inte ska få användas för identifiering av avlidna brottsoffer. Att det nämns som ett exempel kan visa på att det är en diskussion som har kommit upp även om det inte går att avgöra hur utförlig denna varit.

5.2.4 Uppgifter om avlidna individer

Tidigare har det varit krav på att registrerade uppgifter ska gallras när den registrerade dör, men kommittén föreslår att uppgifterna ska få behandlas i upp till tio år efter detta för är att det kan vara angeläget att klara upp ett fall även efter gärningsmannen avlidit. Kommittén tar även upp att det vid bedömningen av förslaget är viktigt att veta att behandlingen av uppgifter om avlidna inte utgör personuppgifter och därför inte omfattas av det särskilda skydd som följer av dataskyddsregleringen (SOU 2023:32, s. 25, 384–386). Att det inte tillåtits tidigare, men föreslås, kan peka på influenser från omvärlden och uppmärksamheten som

kommer av att kalla fall blir lösta, vilket kan bidra till en stärkt legitimitet. Samtidigt visar förslaget att det inte är databehandling av avlidna i allmänhet som ses som problematiskt. Därför är det inte troligt att det är behandlingen av uppgifterna som förhindrar att oidentifierade avlidna registreras eller att familjesökningar eller FGG används för att identifiera avlidna.

Ett annat förslag som diskuteras i utredningen är att dna-profiler och fingeravtryck tillhörande avlidna brottsoffer ibland ska få jämföras gentemot spårregistret (SOU 2023:32, s. 25). Att ett förslag om att tillåta jämförelse mot spårregistret tas upp visar på att det inte är identifieringen av avlidna som är problemet, utan snarare att det är FGG som metod som är det. Att det endast är gentemot spårregistret och inte mot de två register över misstänkta respektive dömda individer kan bero på att spårregistret inte tillåter identifierade individer att ingå och att det anses vara bättre ur ett integritetsperspektiv, men det omöjliggör identifiering om individen i fråga skulle vara registrerad sen tidigare. Det är i min mening otydligt varför detta inte kan tillåtas då uppgifterna redan är registrerade och behandlas. Att registrera uppgifterna anses oproportionerligt då de automatiserat och regelbundet skulle jämföras gentemot spår från brottsplatser. Däremot föreslås det att det ska vara tillåtet att jämföra uppgifter om avlidna brottsoffer gentemot spårregistret (SOU 2023:32, s. 405–406). Detta låter nästan som en kompromiss även om det inte presenteras som en sådan. Problemet med förslaget blir att om inget separat register över oidentifierade får föras så finns det bara en chans att lyckas identifiera individen.

Kommittén argumenterar mot registrering av avlidna brottsoffer och tar då upp att enligt lag är uppgifter om avlidna personer inte personuppgifter, men:

Det kan dock i detta sammanhang noteras att uppgifter om en avliden person i vissa fall kan utgöra personuppgifter om en närstående till den avlidne, om uppgifterna direkt eller indirekt kan hänföras till den närstående. I sådana fall omfattas uppgifterna av dataskyddsregleringen.

(SOU 2023:32, s. 403)

Alltså ses dna-uppgifter alltid som personuppgifter, vilket resulterar i striktare krav för behandling. Detta kan ha påverkat vid beslutet att inte tillåta registrering av avlidna brottsoffer. Samma resonemang kan även ha påverkat att identifiering av avlidna brottsoffer genom FGG exkluderats av kommittén. Något att notera är dock att samtidigt som kommittén argumenterar mot registrering av avlidna brottsoffer genom att ta upp detta används argumentet att det inte är personuppgifter för att stödja förslaget om fortsatt behandling av uppgifter efter en registrerads död (SOU

2023:32, s. 385–386). Detta gör att jag får intrycket att det inte handlar om huruvida uppgifterna är personuppgifter eller inte.

5.2.5 Internationell översikt

En internationell utblick över frågor om insamling, lagring och användning av biometriska underlag och uppgifter ingår i utredningen med fokus på de rättsliga förutsättningarna för insamling och användning av biometriska underlag tillhörande misstänkta eller dömda individer. De länder som diskuteras är Norge, Finland, Danmark, England och Wales samt Frankrike. Det finns flera likheter hos de skandinaviska länderna. Till skillnad från i Sverige får man i Norge däremot jämföra dna-profiler från oidentifierade avlidna gentemot alla register. I Finland får även personuppgifter tillhörande andra individer, som vittnen eller brottsoffer, registreras. Dessutom får släktingar vars anhöriga anmäls försvunna lämna in sitt dna så att det kan jämföras gentemot oidentifierade avlidna individer. Även i England, Wales och Frankrike får register över oidentifierade avlidna föras (SOU 2023:32, s. 193–195, 201, 204, 207–208). Värt att notera är att USA inte är ett av länderna som diskuteras i avsnittet trots att de ofta ses som ledande inom FGG, men det kan bero på att fokuset för utblicken inte är FGG i sig. Detta antagande stöds av det faktum att USA nämns i bakgrunden över FGG (SOU 2023:32, s. 483). Jag hade förväntat mig liknande lagstiftning som våra grannländer och tänkte att detta kan spela in i beslut som tas, vilket är varför Finlands regleringar förvånade. Att flera länder i Europa för register över oidentifierade avlidna kan underlätta framtida diskussioner på ämnet, men det verkar inte ha påverkat beslutet att utesluta både ett sådant register i Sverige eller att identifiering genom FGG övervägts.

5.3 Remissvar

En del remissvar lyfter liknande synpunkter och teman, därför struktureras avsnittet efter dessa snarare än efter de enskilda svaren. Dessa är FGG, behandling av uppgifter från avlidna, begäran om utförligare konsekvensanalys samt förslaget om ett biometriskt register över alla passinnehavare över 15 år.

5.3.1 Forensisk genetisk genealogi

Bland de remissvar som nämnde FGG lyftes några olika synpunkter kring förslaget. Att metoden innebär att känsliga personuppgifter överförs till en privat aktör i tredjeland utanför EU oroar en del instanser (Domstolsverket, 2023; Institutet för mänskliga rättigheter, 2023; Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), 2023; Riksdagens ombudsmän (JO), 2023; Svea hovrätt, 2023), särskilt eftersom kommittén skrivit att de inte är säkra på när en sådan överföring är tillåten enligt

EU:s dataskyddsdirektiv och brottsdatalagen (SOU 2023:32, s. 504). Det är alltså inte metoden i sig som ses som ett problem utan snarare svårigheterna att garantera datasäkerheten när uppgifterna inte behandlas inom EU. Om datasäkerheten inte kan garanteras kommer allmänheten inte känna sig bekväm med metodens användning, vilket i sin tur leder till minskad legitimitet för metoden, och i längden polisen som institution.

I utredningens förslag framgår det inte vem som avgör om FGG får användas eller inte vilket fem instanser pekat ut. Lunds universitets juridiska fakultet lyfter endast frågan och Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden understryker vikten av att beslutet sker på hög nivå. De tre andra, Domstolsverket, IMY och Riksdagens ombudsmän (JO), önskar krav på domstolsprövning för att säkerställa att intrånget i den personliga integriteten inte blir mer omfattande än nödvändigt (Domstolsverket, 2023; Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), 2023; Lunds universitet (Juridiska fakulteten), 2023; Riksdagens ombudsmän (JO), 2023; Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, 2023). Det finns en vilja att garantera en balans mellan intresset av att brott blir lösta och intresset av ett starkt skydd för den personliga integriteten. Eftersom detta skydd ses som så pass viktigt är det möjligt att ett beslut tagits att välja det säkrare alternativet av en begränsad användning av metoden. Detta stöds även av Institutet för mänskliga rättigheters avstyrkande då de inte anser att integritetskränkningen som sker är proportionerlig mot syftet (Institutet för mänskliga rättigheter, 2023).

Att användningsområdet för metoden begränsas till tre typer av brott ifrågasätts av tre instanser som gärna skulle vilja se en bredare applicering. Svea hovrätt presenterar inte förslag på andra brottstyper att inkludera, vilket både Brottsoffermyndigheten och Lunds tingsrätt gör. Brottsoffermyndigheten föreslår att alla former av våldtäkt och våldtäkt mot barn inkluderas samt grov misshandel medan Lunds tingsrätt föreslår att alla brott där fängelse på livstid ingår i straffskalan (Brottsoffermyndigheten, 2023; Lunds tingsrätt, 2023; Svea hovrätt, 2023). Även om identifiering av avlidna brottsoffer inte nämns är det intressant att det finns en vilja av bredare användning av metoden eftersom det kan visa på en positiv syn gentemot den. Polismyndigheten, RMV samt Åklagarmyndigheten uttrycker inga synpunkter, men nämner däremot att de välkomnar förslaget om FGG (Polismyndigheten, 2023; Rättsmedicinalverket (RMV), 2023; Åklagarmyndigheten, 2023). Att Polismyndigheten inte har några synpunkter är särskilt intressant då Ansell och Fagerholm (2025) skriver att myndigheten flera

gångerna ska ha efterfrågat att metodens användning för identifieringsärenden inkluderas i utredningen.

5.3.2 Behandling av uppgifter från avlidna

Tre av remissvaren nämner förslaget som möjliggör fortsatt behandling av registrerade uppgifter i upp till 10 år efter den registrerades död, men de tre svaren uttrycker tre olika åsikter. Åklagarmyndigheten lyfter inga synpunkter och skriver uttryckligen att de välkomnar förslaget (Åklagarmyndigheten, 2023). De två andra svaren från Riksarkivet och Säkerhets- och integritetsskyddsämnden lyfter båda synpunkter över det valda tidsspannet på 10 år. Riksarkivet menar att de inte kan ta ställning till förslaget för att det inte finns tydlig motivering bakom valet och om behovet av att behandla uppgifterna för att lösa brott upphör efter denna tid (Riksarkivet, 2023). Även om det inte skrivs ut så får jag intrycket att Riksarkivet ställer sig positiv till en eventuell förlängning av tidsspannet. Säkerhets- och integritetsskyddsämnden är däremot tydliga i att de anser att 10 år är en lång tid för fortsatt behandling och hänvisar till att uppgifter om avlidna personer i vissa fall kan utgöra personuppgifter om en närstående (Säkerhets- och integritetsskyddsämnden, 2023). Det är alltså inte en fråga om fortsatt behandling bör få ske eller inte utan snarare en fråga om en balansgång mellan integritetsskydd för efterlevande och brottsbekämpning.

Rättsmedicinalverket är de enda som i sitt svar tar upp utredningens beslut att uppgifter från avlidna brottsoffer inte ska få registreras och efterfrågar ytterligare överväganden kring frågan. Detta för att beslutet kan leda till att brott inte kan kopplas samman i praktiken (Rättsmedicinalverket (RMV), 2023). Att det endast är RMV som tar upp det kan visa på att frågan hamnat i skymundan. Jag tror att RMV kommenterade beslutet för att det är en relevant fråga för dem eftersom de arbetar tillsammans med polisen för att identifiera avlidna individer.

5.3.3 Behov av utförligare konsekvensanalys

Flera instanser uttrycker visst missnöje gentemot utredningens konsekvensanalyser. Det är framför allt två olika synpunkter som lyfts där den första var att utredningen redogör för konsekvenserna av förslagen var för sig, men inte deras sammantagna påverkan. Därför efterfrågas ytterligare konsekvensanalyser för att se över frågan (Brottsförebyggande rådet, 2023; Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), 2023; Säkerhets- och integritetsskyddsämnden, 2023; Svea hovrätt, 2023). Den andra synpunkten som framförs är att konsekvensanalyserna inte är tillräckligt djupgående. Inom ramen för detta klagomål lyfts ett antal olika aspekter där de mest

förekommande rör personlig integritet eller påverkan på enskilda individer, men även vidare undersökning kring proportionalitet lyfts (Domstolsverket, 2023; Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), 2023; Riksdagens ombudsmän (JO), 2023; Svea hovrätt, 2023). Dessa synpunkter visar på hur viktigt skyddet av personlig integritet anses vara och att det väger tungt vid beslutsfattande. Om en metod, som till exempel FGG, ses som en risk mot detta skydd kan det bidra till minskad legitimitet för metoden.

5.3.4 Biometriskt register över alla passinnehavare över 15 år

Det mest omtalade förslaget bland remissvaren rör det som vill tillåta att biometriska uppgifter ska sparas i passregistret och att polisen, under vissa förutsättningar, ska få lov att söka i registret och jämföra uppgifterna. Jämförelse med alla registrerade över 15 år ska få göras för en rad olika brott där straffet kan bli över två års fängelse (SOU 2023:32, s. 434–435). Förslaget anses inte vara proportionerligt gentemot syftet i och med integritetsriskerna (Domstolsverket, 2023; Institutet för mänskliga rättigheter, 2023; Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), 2023; Riksdagens ombudsmän (JO), 2023; Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, 2023).

Flera instanser ifrågasätter om förslaget är förenligt med EU-rättens och Europakonventionens skydd för personlig integritet (Centrum för rättvisa, 2023; Domstolsverket, 2023; Institutet för mänskliga rättigheter, 2023; Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), 2023; Justitiekanslern, 2023; Riksdagens ombudsmän (JO), 2023; Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, 2023; Sveriges advokatsamfund, 2023). Bland dessa tar Institutet för mänskliga rättigheter, IMY, JO, Sveriges advokatsamfund samt Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden upp en specifik dom från EU-domstolen för att visa att förslaget går emot denna. Bland annat skriver JO:

Enligt utredningens mening utgör EU-domstolens dom inte ett hinder mot de förslag om behandling av biometriska uppgifter som lämnas. Jag är inte övertygad om att den bedömningen är riktig i alla avseenden.

(Riksdagens ombudsmän (JO), 2023, s. 2)

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden citerar en del ur domen som specifikt tar upp kravet på absolut nödvändighet (Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, 2023).

Mot bakgrund av det ovan anförda finner domstolen att nationell lagstiftning enligt vilken en systematisk insamling av biometriska och genetiska uppgifter föreskrivs för varje person som misstänks för ett uppsåtligt brott som omfattas av allmänt åtal i princip strider mot kravet i artikel 10 i direktiv 2016/680, enligt vilket behandling av de särskilda kategorier av uppgifter

som avses i denna artikel ska tillåtas ”endast om det är absolut nödvändigt”. En sådan lagstiftning kan nämligen leda till en insamling av biometriska och genetiska uppgifter, utan åtskillnad och generellt, om de flesta misstänkta personer, eftersom begreppet ”uppsåtligt brott som omfattas av allmänt åtal” är av särskilt allmän karaktär och kan tillämpas på ett stort antal brott, oberoende av deras art och allvar.

(EU:C:2023:49, 2023)

5.4 Proposition 2024/25:37

Propositionen tar upp många liknande punkter som utredningen vilka redan diskuterats. För att hålla mig inom uppsatsens ramar kommer jag inte upprepa argument som redan tagits upp om det inte är för att ge exempel eller för att betona ett resonemang. Det som kommer diskuteras under denna rubrik är framför allt skillnaderna samt andra relevanta aspekter som lyfts i propositionen.

Efter förslagen räknats upp och regeringens förslag till ändring på lagtext lagts fram presenteras vad som kommer diskuteras i propositionen:

I denna proposition behandlas utredningens förslag med undantag för förslaget om att Polismyndigheten i vissa fall ska få göra biometriska jämförelser med uppgifter i registret över pass. Utredningens förslag i denna del bereds vidare i Regeringskansliet.

(Prop. 2024/25:37, s. 44)

De starka reaktionerna i remissvaren är troligen anledningen bakom beslutet att inte inkludera förslaget i propositionen. Inom institutionell teori är det föreslagna tillvägagångssättet ett försök av förändring inom faktisk hantering, men de negativa reaktionerna visar att om förslaget hade implementerats hade det riskerat institutionens legitimitet.

När regeringen motiverar varför de föreslagna förändringarna är nödvändiga för brottsbekämpningen lägger de stor vikt vid att antalet sprängningar och skjutningar har ökat till följd av fler kriminella nätverk (Prop. 2024/25:37, s. 45). Det stora fokuset på just detta kanske bidrar till att frågan om identifiering av avlidna brottsoffer kommer i skymundan i och med den stora uppmärksamheten på gärningsmän. De åberopar även en hög nivå av otrygghet och oro bland kvinnor och i utsatta områden, ett samhällsproblem som de anser påverkar både enskilda individer och Sverige som land. Att kunna jämföra spår från brottsplatser gentemot biometriregister möjliggör upplärning av brott även om ingen misstänkt gärningsman identifierats innan (Prop. 2024/25:37, s. 45). Det kanske beror på att det inte diskuterats i utredningen, men ett uppenbart alternativ för upplärning av brott som jag kommer att tänka på är att identifiera ett oidentifierat avlidet brottsoffer. Jag tror att, trots det att polisen tog upp behovet av identifiering i

rapporten om pilotprojektet, har det stora fokuset på gärningsmän lett till att regeringen inte tänkt på möjligheten.

En källa regeringen hämtar legitimitet för sina förslag från är Europadomstolen:

Europadomstolen har framhållit att det tveklöst är så att kampen mot brottsligheten, och i synnerhet organiserad brottslighet och terrorism, som är en av de utmaningar som dagens europeiska samhällen står inför, i hög utsträckning är beroende av att moderna vetenskapliga undersökningstekniker används för utredning och identifiering.

(Prop. 2024/25:37, s. 47)

När syftena med biometriregisterna diskuteras tas identifieringen av avlidna upp under en separat rubrik för detta. Avsnittet fokuserar dock framför allt på identifiering av okända personer som lever efter en kort redogörelse över den då gällande lagstiftningen. Den tidigare lagstiftningen, från 2010, tillät användning av polisens dna-register i syfte att identifiera avlidna individer även om det inte gjordes för brottsbekämpande ändamål. Ett av resonemangen som ska ha lyfts i förarbetena till denna lag är det inte finns ett lika starkt behov att skydda den personliga integriteten när personen är avliden (Prop. 2024/25:37, s. 98–99). Detta resonemang ställer sig i kontrast till det som förs i utredningen när förslaget om registrering av avlidna brottsoffer nekas. Motiveringen som kommittén lyfter är att uppgifterna är integritetskänsliga även om de inte är personuppgifter (se ovan under rubrik 5.2.4 *Uppgifter om avlidna individer* på sidan 38). Att två så skilda resonemang kan föras visar på subjektiviteten i frågan om hur integritetskänsliga uppgifter från avlidna individer är. Subjektiviteten visas även när regeringen väljer att presentera förslaget om fortsatt behandling av uppgifter från registrerade som avlider och svarar på de synpunkter som lyfts i remissvaren:

Regeringen konstaterar att den tid som registreringen ska få fortsätta efter dödsfallet måste vara tillräckligt lång för att kunna bidra till att brott kan klaras upp men att den inte får vara så lång att behovet av fortsatt registrering kan ifrågasättas sett till de integritetsaspekter som bör beaktas vid behandling av uppgifter om avlidna. Regeringen delar utredningens bedömning att en rimlig avvägning i detta hänseende är tio år.

(Prop. 2024/25:37, s. 117)

Det är dock oklart vad dessa integritetsaspekter som bör beaktas är.

Som nämnts tidigare (se ovan under rubrik 5.3.2 *Behandling av uppgifter från avlidna* på sidan 41) efterfrågade Rättsmedicinalverket ytterligare överväganden kring frågan om uppgifter från avlidna brottsoffer ska få registreras. Regeringen svarar på detta med att det inte presenterats tillräckligt starka skäl för att tillåta detta. Särskilt med tanke på att dessa uppgifter automatiserat skulle jämföras mot spår

från brottsplatser eftersom förslaget gällde uppgifternas registrering i spårregistret (Prop. 2024/25:37, s. 125). Jag förstår inte varför ett separat register för avlidna brottsoffer inte presenteras av någon i lagkedjan om problemet är automatiserad jämförelse inom spårregistret. Ett annat resonemang som presenteras som jag inte riktigt förstår är när regeringen poängterar att uppgifter om levande brottsoffer inte får registreras i biometriregisterna när de väljer att neka registrering av avlidna brottsoffer (Prop. 2024/25:37, s. 125). Det låter som att de argumenterar att eftersom levande brottsoffers uppgifter inte får registreras borde inte avlidna brottsoffers uppgifter få det heller, vilket känns som ett ologiskt resonemang, eftersom det görs skillnad mellan uppgifter från levande och avlidna i övriga delar av propositionen.

När processen för FGG förklaras nämns det att dna-analysen ger ett dna-resultat som är mycket mer detaljerat än de dna-profiler som tas fram och behandlas i polisens register (Prop. 2024/25:37, s. 150). Det faktum att de är mer omfattande betyder att det kan få allvarigare konsekvenser om informationen skulle hamna i fel händer och kan vara ett argument mot metoden särskilt då dna-resultatet skickas till en privat aktör i tredjeland utanför EU. Däremot uttrycker inte regeringen denna oro, till skillnad från ett antal remissvar, utan skriver att de gjort en bedömning att FGG inte hindras av Dataskyddsregelverkets bestämmelser om tredjlandsöverföringar (Prop. 2024/25:37, s. 153). Därför kan detta inte anses motivera uteslutningen av identifiering av oidentifierade avlidna. Propositionen tar upp att det krävs noggrann avvägning mellan allmänintresset för uppklarande av ett brott och skyddet för personlig integritet innan metoden får användas (Prop. 2024/25:37, s. 154). Genom detta resonemang framstår allmänintresset som den faktor som väger tyngst när beslutet för FGG ska tas. Det kan vara att identifieringsärenden inte anses väga tillräckligt tungt i sin samhällsnytta som skyddet för personlig integritet.

Att FGG påverkar fler än de som skickat in sitt dna till kommersiella släktforskningsdatabaser och godkänt att deras uppgifter används i brottsutredningar nämns kort i propositionen:

För att kartlägga släktband och gemensamma förfäder förutsätter metoden i senare led även behandling av uppgifter om personer som inte har lämnat sitt samtycke till att uppgifter om dem behandlas. Potentiellt kan alltså väldigt många personer beröras av den kartläggning över släktskap som följer på släktforskningsmetoden som inte hade varit möjlig utan användning av en dna-baserad släktforskningsdatabas. Här bör dock beaktas att det i detta led inte är fråga om att behandla dna-data eller andra känsliga personuppgifter, utan om traditionell släktforskning mot öppna källor.

(Prop. 2024/25:37, s. 154–155)

Detta speglar mina tankar jag uttryckt i min analys av utredningen (se ovan under rubrik 5.2.1 *Grundläggande fri- och rättigheter* på sidan 33–34). Denna aspekt av FGG diskuteras även utförligt i den tidigare forskningen så det är intressant att regeringen lyfter ämnet och försvarar användningen genom att påpeka att det inte är fråga om behandling av känsliga personuppgifter i stor utsträckning, utan snarare traditionell släktforskning. Något som den tidigare forskningen knappt nämner.

I propositionen svarar regeringen på de synpunkter som lyfts av vissa instanser i koppling till FGG. Vad gäller Brottsoffermyndigheten och Lunds tingsrätts yttrande om att bredda brottskatalogen svarar regeringen att det inte är motiverat att tillåta fler brott än de tre som föreslås (Prop. 2024/25:37, s. 157). Tyvärr förklarar regeringen inte vilka motiveringar som är bristfälliga, vilket kunnat ge insikter bakom beslutet att inte inkludera identifieringsärenden. Som nämnts tidigare (se ovan under rubrik 5.2.3 *Biometrisk analys och FGG* på sidan 37) föreslås det att FGG endast får användas som en sista utväg när mindre ingripande åtgärder redan testats utan att lyckas. Propositionen räknar upp några exempel på mindre ingripande åtgärder:

Exempel på sådana åtgärder är uttömmande sökningar i polisens biometriregister (inklusive familjesökning), internationella sökningar (till exempel inom ramen för Prümsamarbetet), utvidgade dna-analyser avseende utseende och biogeografiskt ursprung samt sedvanliga utredningsåtgärder.

(Prop. 2024/25:37, s. 158)

Här framgår det att familjesökningar som metod ses som mindre ingripande än FGG trots att den enda skillnaden är vilken databas som används vid dna-släktforskningen. Detta skulle kunna tolkas som att det är mindre ingripande om man är släkt med brottslingar. Mer troligt är dock att det inte är lika många registrerade individer och det är det som gör det mindre ingripande.

I remissvaren påpekades bristfällig konsekvensanalys, bland annat när det kommer till påverkan på enskilda individer. Regeringen svarar i propositionen på dessa synpunkter genom att gå igenom de punkter som de anser kan ha störst påverkan på enskilda individers fri- och rättigheter, men beslutar sig för att inte göra några ändringar på utredningens förslag. Motiveringen de ger för detta är att intrånget i den personliga integriteten är proportionerligt och nödvändigt, samt att vissa förslag leder till en starkt rättssäkerhet. De lyfter även en intressant punkt kring FGG som jag inte sett tidigare i processen: att enskilda individer kan påverkas av FGG oavsett om det blir lagligt i Sverige eller inte om de har godkänt behandling eftersom deras profiler kan användas i andra länder som USA (Prop. 2024/25:37, s. 167–172). Det

sistnämnda blir nästan ett argument för att det kvittar om Sverige gör det eller inte när det kommer till denna aspekt eftersom svenskar redan påverkas.

I propositionen, men även i utredningen, har jag lagt märke till en otydlig formulering som inte adresseras av någon part. Det gäller hur biometriregisterna får användas för att identifiera avlidna individer. I propositionens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område behålls den tidigare formuleringen som tillåter behandling av uppgifter i biometriregistren för att underlätta identifiering av avlidna personer (Prop. 2024/25:37, s. 22, 192). Än så länge är det inga konstigheter och identifiering av avlidna nämns inte när registerna över dömda respektive misstänkta diskuteras. När det tredje registret, det över spår, diskuteras dyker däremot denna formulering upp:

5 § Biometriregistret över spår får innehålla uppgifter som anges i 2 § och som avser spår som inte kan härledas till en identifierbar person, om uppgifterna kommit fram i en utredning om brott. Sådana uppgifter får dock inte behandlas om det av omständigheterna vid tidpunkten för insamlingen eller senare framgår att spåret härrör från någon annan än den som kan misstänkas för brottet.

(Prop. 2024/25:37, s. 23, 196; SFS 2018:1693)

Det är logiskt att uppgifterna inte skulle få registreras i biometriregisterna över dömda eller misstänkta, men om de inte får behandlas i spårregistret heller finns det inget alternativ kvar. Två paragrafer senare fortsätter förvirringen:

7 § Uppgifter om dna och fingeravtryck som har samlats in från en avliden person vid en rättsmedicinsk undersökning enligt 13 § 1 lagen (1995:832) om obduktion eller en annan förrättning där Rättsmedicinalverket har medverkat vid en undersökning av kroppen får jämföras med uppgifter om dna-profiler och fingeravtryck i biometriregistret över spår, om det pågår en förundersökning om brott som kan antas ha orsakat dödsfallet och jämförelsen är nödvändig för att utreda brottet.

(Prop. 2024/25:37, s. 24, 197; SFS 2018:1693)

Enligt denna paragraf skulle jämförelse endast få ske om det kan hjälpa lösa ett brott den avlidne är kopplad till. I förtydligandet skriver regeringen dessutom att jämförelsen endast får ske om den avlidne har dött till följd av ett brott mot denne och jämförelsen kan anses vara nödvändigt för utredningen av detta brott (Prop. 2024/25:37, s. 198). Det finns inga definitioner så det är svårt för mig att veta om svaret är så enkelt som skillnaden mellan att *behandla* och *jämföra*.

6 Diskussion

De frågor som jag ämnat besvara i uppsatsen är 1) Vilka resonemang ligger bakom beslutet att bortse från användningen av forensisk genetisk genealogi för att identifiera avlidna brottsoffer? samt 2) Vilka uttalade faktorer spelar in i beslutet? Dessa kommer presenteras som separata underrubriker nedan.

6.1 Vilka resonemang ligger bakom beslutet att bortse från användningen av forensisk genetisk genealogi för att identifiera avlidna brottsoffer?

Det närmsta svaret som kan ges om vilka resonemang som ligger bakom beslutet att bortse från användningen av FGG för att identifiera avlidna brottsoffer är att utredningen, och de genom lagkedjan kopplade handlingarna, från första början uttalat ville se över förutsättningarna för att identifiera gärningsmän. Kommittén skrev uttryckligen att frågan om FGG kan få användas vid identifiering av avlidna målsäganden inte ryms inom ramarna för deras uppdrag för att det väcker frågor som inte går att se över inom utredningen. Trots att tilläggsdirektivet hade en formulering som tillät ytterligare förslag i koppling till direktivet. Det framgår inte vilka frågor som väcks, men som är utanför utredningens ramar och jag har inte identifierat några uppenbara sådana. I den tidigare forskningen är de enda teman kopplade till identifieringsärenden som inte tas upp kopplade till mänskliga rättigheter, humanitär rätt samt respekt gentemot de döda som tas upp av bland annat Moon (2014), Tidball-Binz (2024) och Grote (2025). Inga av dessa sticker dock ut som uppenbara frågor för användningsområdet utanför utredningens ramar.

I det kommande avsnittet kommer jag att diskutera möjliga resonemang som kan ha påverkat beslutet även om de inte uttalat är kopplade till FGG.

6.2 Vilka uttalade faktorer spelar in i beslutet?

Det finns två stora kategorier som majoriteten av de identifierade faktorerna kan sorteras in i. Den första har jag döpt till *Proportionalitet* vilken innehåller faktorer och resonemang om balansgången mellan integritet och samhällsnytta, proportionalitet med andra ord. Inom detta ingår även argument som rör effektiv brottsbekämpning och fokus på gärningsmän. Den andra är *Lagstiftning* som rör faktorer och resonemang kopplade till tidigare lagstiftning, samt grundläggande fri- och rättigheter inom Sverige och EU. Utöver dessa två har även två mindre kategorier identifierats där människosyn respektive påverkan från omvärlden diskuteras. Dessa diskuteras i ordning av mest förekommande först och minst

förekommande sist. Slutligen tar jag upp aspekter som diskuterats utförligt i den tidigare forskningen, men som inte förekommer i analysmaterialet.

6.2.1 Proportionalitet

Gärningsmän har stått i fokus redan från början när kommittédirektiven specificerade identifiering av misstänkta som vägen till en effektivare brottsbekämpning, vilket sedan upprepas i utredningen och propositionen. Att det läggs så stor vikt vid detta kan ha lett till att andra vägar som leder till effektivare brottsbekämpning förbisågs. Till exempel argumenterar kommittén för en bredare insamling och registrering av biometriska uppgifter av misstänkta och dömda samtidigt som de bortser från förslaget att tillåta registrering av avlidna brottsoffer. Detta blir ännu tydligare i propositionen när ämnet lyfts kort innan diskussionen helt går över till identifiering av okända levande brottsoffer och varför det inte är ett acceptabelt användningsområde, trots att det inte varit frågan. Dessutom behöver uppgifter i spårregistret gallras om de upptäcks vara från någon annan än en misstänkt gärningsman eftersom syftet med registret är att just identifiera gärningsmän. Det stora fokuset på gärningsmän som en anledning till att brottsoffer hamnat i skymundan kan förklara varför tanken om ett separat register för oidentifierade avlidna inte kommer på tal i någon handling i lagkedjan. I stället hänvisar regeringen till den automatiserade behandlingen som sker i spårregistret för att förklara varför registrering av avlidna inte ses som proportionerligt. En faktor som kan ha spelat en mindre roll i att FGG begränsats till en smal brottskatalog och endast gärningsmän är kostnaden. Att det skulle kosta omkring 500 000 kronor per ärende kanske kan leda till motvillighet att använda metoden i för stor utsträckning.

Den tidigare forskningen under rubriken *2.3 FGG och dna-databaser i brottsutredningar* fokuserar, liksom analysmaterialet, på gärningsmän och kan ge viss insikt i möjliga tankesätt som påverkat lagkedjans beslut att fokusera på just gärningsmän. Bland andra tar Syndercombe Court (2018) samt Miller och Smith (2022) upp att det går att resonera att en individ ger upp sin rätt till privatliv när de begår ett allvarligt brott och att det därför ses som acceptabelt att registrera deras biometriska uppgifter. Samma resonemang tillåter därmed inte att andras biometriska uppgifter behandlas i register, vilket kan ha varit en uppfattning som de involverade i lagkedjan delat.

Integritet återkommer ofta och det står klart att det är en avgörande faktor för ett antal förslag, bland annat FGG där kommittén tar upp att den första frågan som måste besvaras är om metoden kan anses vara absolut nödvändig med tanke på

integritetskränkningen som sker genom dess användning. I koppling till FGG nämns även att anledningen till den begränsade brottskatalogen är att samhällsnyttan måste vara så pass stark att den väger tyngre än integritetsintrånget. Propositionen tar upp att det krävs strikta avvägningar mellan samhällsintresset och skydd för personlig integritet innan metoden får användas, vilket belyser att allmänintresset ses som viktigt. Samhällsintressets vikt syns även i motivationen bakom utredningen när tillgång till biometriska uppgifter i polisens register lyfts som väsentligt för brottsbekämpning.

Även i den tidigare forskningen tas balansgången mellan samhällsnytta och integritet upp. Bland andra tar Grote (2025) och de Miguel Beriain m. fl. (2021) upp hur kraftfull informationen kan vara och att det kan vara svårt att avgöra om uppgifter från avlidna individer täcks av dataskyddsförordningar. Allmänhetens syn på förslagen diskuteras inte i analysmaterialet, men vikten av tillit kan utläsas i resonemang kring samhällsnytta och allmänintresse. En del av den tidigare forskningen utgörs av undersökningar av allmänhetens syn på FGG och kommer alla fram till att allmänheten generellt ser metoden som positiv samtidigt som viss oro kring integritet uttrycks. Det är möjligt att den positiva synen bidrog till att regeringen kände att metoden kunde ingå i utredningen.

Även i remissvaren framgår det hur viktig integriteten ses som, bland annat när flera instanser påtalar ett behov att beslut om FGG sker på hög nivå i varje fall om användning för att garantera att intrånget på den personliga integriteten inte blir mer omfattande än absolut nödvändigt. Att så många instanser reagerade starkt på förslaget om passregistret är ytterligare bevis på vikten av integritetsskydd och proportionalitet. Samtidigt som proportionalitet ses som viktigt framgår subjektiviteten i avgörandet om förslag ses som proportionerliga när två instanser uttrycker olika åsikter om det föreslagna årsspannet vid fortsatt behandling av uppgifter efter den registrerades död. Subjektiviteten syns även när vissa instanser efterfrågar en bredare brottskatalog för FGG i sina remissvar och får svar i propositionen att det inte finns tillräckligt starka motiveringar för detta. Ytterligare ett exempel är att regeringen anser att alla deras förslag är proportionerliga i propositionen trots remissvarens synpunkter om konsekvensanalyser. Detta är något som även Ansell och Fagerholm (2025) lyfter i sin artikel.

En möjlig förklaring till den flitiga hänvisningen till proportionalitet är att det är viktig inom både Regeringsformen och Europakonventionen. Jag anser däremot att formuleringarna inom dessa lämnar stort rum för subjektivitet och val som görs

med hänvisning till dessa kan styras av människosyn och fördomar eftersom det går att argumentera både för och emot utifrån deras formuleringar. Ett exempel på detta är när definitionen av personuppgifter, som utesluter uppgifter om avlidna personer, används för att stödja kommitténs förslag om fortsatt behandling av uppgifter efter en registrerads död samtidigt som de hänvisar till det faktum att uppgifterna i vissa fall kan utgöra personuppgifter till den avlidnes närstående för att argumentera mot förslaget att registrera avlidna brottsoffer. Propositionen tar även upp att EU-domstolen har sagt att i kampen mot brottslighet behövs moderna vetenskapliga undersökningstekniker som en motivation till förslagen och ger därigenom legitimitet till dessa förslag genom hänvisning till en högre instans.

En fråga som dykt upp, men som jag inte hittat svar på är varför familjesökningar inte diskuteras i större utsträckning. Propositionen tar upp familjesökningar som en mindre ingripande metod än FGG, vilket får mig att tänka att en bredare användning av metoden borde ses som en bra möjlighet för effektivare brottsbekämpning utifrån resonemang om integritetsskydd. Därför är jag förvirrad att det knappt diskuterats i analysmaterialet. Särskilt om uppskattningen att det räcker med att 1–2% av en befolkning ingår i en dna-databas för att täcka in upp till 90% av denna stämmer, eftersom polisens register redan innehöll nog med individer innan den nya lagstiftningen som innebar utökad dna-provtagning trädde i kraft.

Som framkommer i avsnittet ses skyddet av personlig integritet som viktigt och har antagligen spelat en stor roll i beslutet att exkludera möjligheten för identifiering av oidentifierade avlidna via FGG. Det är möjligt att vi i framtiden kommer att se utredningar om en breddad användning av metoden när regeringen har kunnat utvärdera konsekvenserna av den.

6.2.2 Lagstiftning

Utifrån hur tidigare lagstiftning diskuteras och beskrivs i analysmaterialet är det troligt att denna påverkar tankarna om ny lagstiftning. Direktivet hänvisar till rättegångsbalkens reglering om upptagning av biometriskt material från misstänkta personer. Den tidigare lagstiftningens fokus på potentiella gärningsmän visar att det är etablerat och kan bidra till att förklara varför identifiering av avlidna brottsoffer inte dykt upp. Att ett förslag om fortsatt behandling av avlidna registrerades uppgifter tas upp visar på att detta tidigare inte varit tillåtet och kan även visa på en mer generell inställning gentemot uppgifter om avlidna individer som något som förbises. Familjesökningar har sedan tidigare tillåtits i samband med brottsutredningar av allvarliga brott som dråp, mord eller grova sexualbrott.

Likheterna mellan denna reglering och den som rör FGG kan bero på likheterna mellan de två metoderna. Att familjesökningar, som ses som en mindre inträngande metod, inte får användas i bredare utsträckning kan också ha påverkat varför FGG begränsats.

Det är däremot inte alltid tidigare lagstiftning styr hur nya förslag utformas och presenteras. Ett resonemang som lyfts i samband med förarbetet för en lag från 2010 som tillåter användningen av polisens dna-register i syfte att identifiera avlidna individer även om det inte gjordes för brottsbekämpande ändamål är att det inte finns ett lika starkt behov att skydda den personliga integriteten när en person avlidit. Vilket står i kontrast till det resonemang som förs i utredningen när förslaget om registrering av avlidna brottsoffer nekas då uppgifterna är integritetskänsliga även om de inte är personuppgifter. Det finns dock en tydlig subjektivitet i denna bedömning som visas när förslaget om fortsatt behandling efter en registrerads död presenteras.

Regeringsformen, den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna samt Europakonventionen har stort inflytande och innehåller alla skydd för enskildas integritet med formuleringen att rättigheterna endast får begränsas för ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Denna relativt otydliga formulering kan bidra till att avskräcka från en bredare användning av FGG för att inte riskera en för generös tolkning av vad som är godtagbart. Detta kan även förklara varför regeringen samtidigt känner sig trygga i att expandera registrering i biometriska register eftersom EU-domstolen fastslagit att dna-provtagning av dömda individer samt registrering av resultatet i nationella databaser inte strider mot rätten till privatliv. Beslutet får legitimitet genom att en högre instans deklarerat det som acceptabelt.

Dataskyddsregleringen är också viktig att förhålla sig till och kan användas för att legitimera beslut. Ett exempel på detta är när kommittén hänvisar till att regleringens definition av personuppgifter inte inkluderar uppgifter om avlidna personer som stöd för deras förslag för fortsatt behandling av registrerades uppgifter efter deras död. Detta diskuteras mer utförligt tidigare i uppsatsen. EU ses som en betryggande närvaro vilket syns när flera instanser uttrycker oro i sina remissvar att, i nuläget, innebär FGG att känsliga personuppgifter överförs till tredjeland utanför EU och därmed inte täcks av det starka dataskydd som finns inom unionen. Regeringen delar dock inte denna oro, vilket framgår i propositionen när de skriver att de gjort en bedömning att FGG inte hindras av Dataskyddsregelverkets

bestämmelser om tredjelandsöverföringar. Detsamma gäller det faktum att FGG hanterar mer detaljerade dna-profiler än de som tas fram och behandlas i polisens register. Utöver diskussioner kring överföring till tredjeland diskuteras inte datasäkerhet på djupet i analysmaterialet till skillnad från den tidigare forskningen där flera tar upp ämnet. Ett exempel som är relaterat till överföring till tredjeland är när bland andra Kennett (2019) och Syndercombe Court (2018) tar upp att kommersiella släktforskningsdatabaser ofta inte har lika robust datasäkerhet och att de tidigare blivit utsatta för cyberattacker. Om det är riskerna med överföring till tredjeland som hindrar bredare användning av FGG hade detta kunnat kringgås genom att tillåta bredare användning av familjesökningar, men detta diskuteras inte i analysmaterialet.

Jag menar att tidigare lagstiftning, tillsammans med grundläggande fri- och rättigheter samt proportionalitet, spelar en stor roll bakom beslutet. Proportionalitet har dock lämnat lite tydligare spår av sin påverkan.

6.2.3 Människosyn

Vissa resonemang går att tolka som kategorisering och värdering av människor. Detta blir särskilt tydligt när kommittén föreslår behandling av uppgifter av vissa avlidna, men nekar behandling av uppgifter av andra avlidna genom att tolka definitionen av personuppgifter, och huruvida avlidna individers uppgifter kan räknas som detta eller inte, på olika sätt. Dessa ställningstaganden visar att det inte är databehandling av avlidna i allmänhet som ses som potentiellt problematiskt utan snarare att vem den avlidne var. Det går att argumentera att balansgången mellan integritet och samhällsnytta kräver värdering av människor för att avgöra om något är proportionerligt i detta sammanhang. Detta är dock ett ämne som är för omfattande för att analysera på djupet inom ramarna för denna undersökning.

I SOU:n lyfter kommittén att FGG innebär behandling av personuppgifter från personer som inte är kopplade till ett brott på annat sätt än genom släktband. I samband med detta nämner de även att om en enskild individ lämnar sitt godkännande påverkas även dennes släktingar trots att de inte kunnat ge samtycke. Även i propositionen nämns detta dock med en kommentar att behandlingen av släktingars uppgifter endast sker genom traditionell släktforskning med hjälp av offentligt material. Att släkt påverkas även utan att kunna ge samtycke är ett återkommande tema i den tidigare forskningen. Flera författare, bland annat Berkman, Miller och Grady (2018) samt Renshaw (2025) uttrycker oro att en enskild individs val att ladda upp sitt dna på en kommersiell släktforskningsdatabas

kan påverka dennes släktingar negativt. Enligt mig är detta ett av de största etiska dilemman med FGG som metod. En enskild individs beslut att skicka sitt dna till en kommersiell databas är inte något som borde stoppas för att en släkting går emot det, samtidigt går det inte att neka att släktingar kan komma att påverkas. Frågan om samtycke är vanligt förekommande i den tidigare forskningen och flera åsikter presenteras, vilket visar på hur svår frågan är att svara på samt hur viktig den ses som.

Förutom hur släktingar påverkas tar Tidball-Binz (2024) upp att diskriminering i livet ofta följer individer efter döden, vilket syns i staters sätt att hantera mänskliga kvarlevor och ärenden om försvunna individer som tillhör minoritetsgrupper. Detta är dock ett ämne som inte kommer på tal i analysmaterialet eftersom brottsbekämpning genom identifiering av gärningsmän står i fokus. Det går därför inte att dra några slutsatser i koppling till Tidball-Binz (2024) uttalande. Utöver dessa två ämnen är människosyn inte ett diskuterat ämne inom tidigare forskning. Fokus ligger mer på mänskliga rättigheter, vilket jag kommer diskutera mer under rubriken *6.2.5 Utelämnat från analysmaterialet* nedan.

Jag tror att den påverkan som människosyn kan ha haft på beslutet att exkludera identifiering av oidentifierade brottsoffer med hjälp av FGG har varit relativt liten. Människosyn har självklart påverkat, men antagligen har dess påverkan varit omedveten eller så är tankarna så pass etablerade att de inte ifrågasätts.

6.2.4 Omvärlden

Omvärlden diskuteras inte på djupet i analysmaterialet och i de fall den diskuteras framstår det inte som att någon direkt påverkan sker. Jag hade förväntat mig större likheter inom Skandinavien, men både Norge och Finland tillåter jämförelse och/eller registrering av uppgifter från oidentifierade avlidna. Detsamma gäller för England, Wales och Frankrike. USA nämns kortfattat i bakgrunden över FGG, vilket stärker mitt antagande att de ses som ledande inom fältet. Även om USA inte diskuteras mer än så anser jag att deras roll i etableringen av metoden influerat imitations- och redigeringsprocessen av FGG till en svensk kontext. Det är dock möjligt att amerikanska influenser inte gått direkt till analysmaterialet utan att rapporten över pilotprojektet agerat som en mellanhand, om än en svagare mellanhand än jag först antagit. Det är även möjligt att USA endast bidragit med inspiration till att ta fram lagstiftning eftersom de inte tillåter användning av metoden vid utredningar av grov våldtäkt samtidigt som de tillåter användningen för identifiering av oidentifierade avlidna brottsoffer. Globalisering är en självklar

del av vår vardag och det är därför möjligt att den globala uppmärksamhet som faller på kalla fall som blir lösta har bidragit till FGG:s växande legitimitet samt uppmärksammat ett eventuellt behov av fortsatt behandling av uppgifter efter potentiella gärningsmän avlidit.

En intressant punkt som lyfts i propositionen är att enskilda individer kan påverkas av FGG oavsett om det blir lagligt i Sverige eller inte. FGG är en global metod som påverkar alla som skickat in sitt dna eller vars släktingar skickat in sitt och kan inte begränsas genom nationella lagar. Detta speglar det som De Groot m. fl. (2021) påpekar när de skriver att även om ett land skulle förbjuda FGG kan invånarna ändå påverkas eftersom släktingar kan vara spridda över hela världen.

Majoriteten av den tidigare forskningen diskuterar inte omvärlden och generellt ligger fokus på faktorer som inte är knutna till lagstiftning. När juridik diskuteras är det ofta i tidigare forskning som fokuserar på konflikter eller katastrofer som Grote (2025) och Moon (2014) bland andra påpekar. Tidball-Binz (2024) tar dessutom upp att avvikelserna mellan olika internationella lagar gör att en avlidens skydd ser olika ut beroende på om individen dog i fredstid eller inte. Med detta som bakgrund menar författaren att en stat har en skyldighet att identifiera avlidna individer. Föga förvånande diskuteras USA återkommande, vilket antagligen beror på en kombination av att många av de mest kända fall som lösts med hjälp av FGG är amerikanska och att den tidigare forskning jag använt mig av varit på engelska.

Omvärldens påverkan på beslutet är svår att identifiera och det går endast att gissa hur den format analysmaterialet. Något som pekar på ett inflytande från omvärlden är dock att liknande teman diskuteras i den tidigare forskningen och analysmaterialet. Det finns inga starka argument som stödjer min tes om imitation, vilket kan bero på att Sverige är bland de första länderna som tar in FGG och jag får därför dra slutsatsen att imitation inte varit en så stor del av processen som jag trodde när jag påbörjade min undersökning.

6.2.5 Utelämnat från analysmaterialet

I den tidigare forskningen finns det två vanligt förekommande teman som inte återfinns i analysmaterialet: mänskliga rättigheter samt allmänhetens påverkan på metodens användning. Jag tror att dessa två teman kan ha påverkat beslutet att exkludera identifieringsärenden oavsett om det är outtalat eller omedvetet för de involverade instanserna.

Även om mänskliga rättigheter diskuteras i många artiklar så är det tydligt att det är ett subjektivt ämne. Många av artiklarna under *2.2 Identifiering av avlidna individer med hjälp av biometri* ställer sig positivt till identifiering av avlidna individer genom biometriska metoder och åberopar social rättvisa såväl som mänskliga rättigheter som följer individer in i döden, bland andra Reid, Martin och Heathfield (2023) och Moon (2014). Den tidigare forskningen under *2.3 FGG och dna-databaser i brottsutredningar* fokuserar mer på mänskliga rättigheter i form av rätten till privatliv, vilket är mer i linje med vad som uttrycks i analysmaterialet utifrån den lagstiftning som tas upp. Jag var förvånad över att flera av dessa artiklar tog upp att en enskild individs val att ladda upp kan leda till negativa konsekvenser för dennes släktingar med tanke på att släktingarna endast skulle påverkas om de begått ett tillräckligt allvarligt brott.

Allmänhetens påverkan på FGG diskuteras flitigt i den tidigare forskningen. Renshaw (2025) tar upp att det inte är inte jämlikt fördelat över vilka delar av befolkningen som skickar in sitt dna och presenterar en misstro till följd av historiskt förtryck som en bidragande faktor till en motvilja att dela med sig av sitt dna. Även andra artiklar tar upp vikten av allmänhetens tillit gentemot staten och metoden. Bland andra Gurney m. fl. (2022) tar upp två anledningar till att det är viktigt där den första är villighet att ge samtycke till behandling av dna för brottsutredningar. Den andra är att om det finns en uppfattning att uppgifterna missbrukas kommer allmänheten ta steg för att hindra användningen, vilket försvårar arbetet och sätter press på staten att reglera eller förbjuda metoden. För att förhindra detta är transparens och ansvarsskyldighet viktigt. Att detta skulle vara anledningen till att domstolsprövning före användningen av FGG lyfts i flera remissvar är inte uttalat, men det visar på liknande ställningstaganden till vikten av reglering.

Som jag nämnde i bakgrunden (se *1.3.1 Forensisk genetisk genealogi* s. 8) så misslyckades försöket att identifiera Ekebymannen genom FGG och jag undrar om detta kan ha påverkat hur användbar metoden sågs som för användningsområdet. Det är inte något som jag kan bekräfta utan är endast en spekulation om en av många möjliga faktorer som påverkat exkluderingen.

6.3 Framtida forskning

Eftersom jag endast utgår från antaganden utifrån resonemang kring andra frågor så går det inte att dra några definitiva slutsatser. Därför hade det varit intressant att se framtida forskning som intervjuar individer som aktivt deltagit i processen för

att få en tydligare bild av resonemangen som förts om FGG och identifiering av avlidna individer. I början av min arbetsprocess hade jag stora förhoppningar om att skandinavisk institutionell teori skulle kunna hjälpa förstå varför beslutet tagits, och till viss del har teorin gett insikt. Jag tror däremot att andra teoretiska ramverk som jag inte hittat hade kunnat vara mer gynnsamma för att förklara valen som gjorts.

När jag sökte efter tidigare forskning till denna uppsats fann jag flera artiklar som diskuterade hanteringen av avlidna individers data inom det medicinska fältet. Med tanke på att det inom det medicinska fältet finns en längre historia av hantering av uppgifter tillhörande avlidna individer hade framtida forskning som ser över lärdomar som kan hämtas därifrån varit givande. Det hade varit intressant att se hur kompatibel den medicinska hanteringen av data är med den behandling som sker i samband med brottsutredningar. I den artikel jag har med under tidigare forskning för att exemplifiera diskussionen inom det medicinska fältet diskuterar de Miguel Beriain, Duardo Sánchez och Castillo Parrilla (2021) vissa frågor som återfinns i analysmaterialet. De två mest uppenbara kopplingarna är problematiken med att GDPR inte täcker data kopplat till avlidna samt dilemmat att genetisk information kan härledas till släktingar vilket försvårar utformningen av reglering.

Som jag kort nämnde i min metod (se ovan under rubrik *4.2 Material* på sidan 29) så meddelade regeringen att de kommer tillsätta en utredning för att se över anpassningar av svensk rätt utifrån den så kallade Prüm II-förordningen som rör informationsutbyte inom EU för brottsbekämpning. Den kommer bland annat se över ett eventuellt utbyte av dna-uppgifter från försvunna personer och oidentifierade avlidna personer. Det kommer vara väldigt intressant att se resultatet av utredningen med tanke på att för att kunna utbyta uppgifter behöver dessa registreras. Om registrering av oidentifierade avlidna börjar ske tror jag att det endast är en tidsfråga innan frågan om identifiering via familjesökningar eller FGG tas upp.

Litteraturförteckning

- Aanes, Håvard, Vigeland, Magnus D., Star, Bastiaan, Gilfillan, Gregor D., Mattingsdal, Morten, Trøan, Simon, Strand, Monica, Eide, Leif Morten och Natås Hanssen, Eirik (2024). Heating up three cold cases in Norway using investigative genetic genealogy. *Forensic Science International: Genetics*, (76), doi:10.1016/j.fsigen.2024.103217.
- Ansell, Ricky och Fagerholm, Siri Aili (2025). Legislation for forensic investigative genetic genealogy in Sweden. *Forensic Science International: Synergy*, 2025(11), doi:https://doi.org/10.1016/j.fsisyn.2025.100637.
- Behera, Chittaranjan, Singh, Prashasti, Shukla, Prachi, Bharti, Deepak R., Kaushik, Ruchika, Sharma, Nidhi, Kishore Mahapatra, Braja, Chauhan, Kamal, Kumar Meher, Sushil, Yadav, Abhishek, Tabin, Millo, Kumar Gupta, Sudhir och Singh, Harpreet (2022). Development of the first DNA database and identification portal for identification of Unidentified bodies in India – UMID. *Science & Justice*, (62), s. 110–116, doi:10.1016/j.scijus.2021.12.002.
- Berkman, Benjamin E., Miller, Wynter K. och Grady, Christine (2018). Is It Ethical to Use Genealogy Data to Solve Crimes? *Annals of Internal Medicine*, 169(5), doi:10.7326/M18-1348.
- Brottsförebyggande rådet (2023). *Remissyttrande över betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Stockholm. Remissvar.
- Brottsoffermyndigheten (2023). *Yttrande över betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Umeå. Remissvar.
- Centrum för rättvisa (2023). *Remissyttrande över betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32) – dnr Ju2023/01494*. Stockholm. Remissvar.
- Claerhout, Sofie, Noppe, Hanna, Cohn, Betty och Borry, Pascal (2024). Opt-in or out? Public perspectives on forensic DNA kinship investigations within the Dutch-speaking community. *Heliyon*, 10(9), doi:10.1016/j.heliyon.2024.e30074.
- Dahlquist, Jacklyn M., Guerrini, Christi J., Robinson, Jill O., Bash Brooks, Whitney, McGuire, Amy L. och Fullerton, Stephanie M. (2025). Forensic investigative genetic genealogy and public trust. *Journal of Forensic Sciences*, 70(6), s. 2113–2116, doi:10.1111/1556-4029.70167.
- Dash, Hirak Ranjan, Elkins, Kelly M. och Al-Snan, Noora Rashid (2023). *Advancements in Forensic DNA Analysis*. Springer.
- Deephouse, David L., Bundy, Jonathan, Plunkett Tost, Leigh och Suchman, Mark C. (2017). Organizational Legitimacy: Six Key Questions. I: Greenwood, Royston, Oliver, Christine, Lawrence, Thomas B., och Meyer, Renate E. (red.) *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publishing, s. 27–54.

- Dir. 2016/680 *Europaparlamentets och rådets direktiv 016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF*. Europaparlamentet och rådet.
- Dir. 2021:34 *Kommittédirektiv. Biometri i brottsbekämpningen*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Dir. 2022:19 *Tilläggsdirektiv till Biometriutredningen (Ju 2021:05)*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Dir. 2023:1 *Tilläggsdirektiv till Biometriutredningen (Ju 2021:05)*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Domstolsverket (2023). *Remissyttrande över betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Jönköping. Remissvar.
- Eriksson, Daniel (2024). *DNA-bevisning i brottmål*. Domarbloggen. <https://www.domarbloggen.se/dna-bevisning-i-brottmal/> [Hämtad: 2026-05-24].
- Eriksson-Zetterquist, Ulla (2009). *Institutionell teori: idéer, moden, förändring*. Malmö: Liber.
- EU:C:2023:49 (2023). *V.S. mot Ministerstvo na vatreshnite raboti m.fl.*
- Fagerholm, Siri Aili, Ansell, Ricky, Tillmar, Andreas och Staaf, Jan (2020). *Pilot: Dna-spår och släktforskning. Användning av släktforskningsdatabaser i brottsutredande syfte*. Linköping: Nationellt forensiskt centrum – NFC, Polismyndigheten. <https://polisen.se/siteassets/dokument/forensik/rapport-pilotprojekt-slaktforskningsdatabaser-v1.0-1.pdf>.
- Forensic (FOR) (2023). Oslo Police Use Genetic Genealogy for the First Time to ID Murder Suspect. *Forensic (FOR)*, 2023-02-08. <https://www.forensicmag.com/594329-Oslo-Police-Use-Genetic-Genealogy-for-the-First-Time-to-ID-Murder-Suspect/> [Hämtad: 2026-03-05].
- García, Óscar (2021). Genealogía forense. Implicaciones sociales, éticas, legales y científicas. *Rev Esp Med Legal*, (47), s. 112–119, doi:10.1016/j.reml.2020.06.001.
- de Groot, Nina F., van Beers, Britta C. och Meynen, Gerben (2021). Commercial DNA tests and police investigations: a broad bioethical perspective. *Journal of Medical Ethics*, (47), s. 788–795, doi:10.1136/medethics-2021-107568.
- Grote, Tatjana (2025). Data and the dead: How does IHL regulate data related to the identification of deceased persons? *Review of the Red Cross*, (929), s. 509–528, doi:10.1017/S1816383125000165.
- Guerrini, Christi J., Robinson, Jill O., Elsaid, Mohamed I., Bash Brooks, Whitney, Levchenko, Ariel, Fullerton, Stephanie M., Huston, Sara, Crossnohere, Norah L., Bridges, John F. P., Dahlquist, Jacklyn M., Kalokairinou, Louiza, Madden, Diana, Moore, CeCe och McGuire, Amy L. (2025). FIGG at 5: An update on U.S. public perspectives on forensic investigative

genetic genealogy five years after its introduction to criminal investigations. *Forensic Science International*, (367), doi:10.1016/j.forsciint.2025.112372.

- Gurney, David, Press, Margaret, Moore, CeCe, Rolnick, Carol I., Hochreiter, Andrew och Bossert, Bonnie L. (2022). The need for standards and certification for investigative genetic genealogy, and a notice of action. *Forensic Science International*, (341), doi:10.1016/j.forsciint.2022.111495.
- Holt, Jack, Smeddinck, Jan David, Nicholson, James, Vlachokyriakos, Vasilis och Durrant, Abigail C. (2026). Post-mortem information management: exploring contextual factors in appropriate personal data access after death. *Human-Computer Interaction*, 41(1), s. 26–61, doi:10.1080/07370024.2023.2300792.
- Huston, Sara, Madden, Diana, Villanes, Andrea, Reed, Nathan, Bash Brooks, Whitney, Healey, Christopher och Guerrini, Christi (2025). Insights from social media into public perspectives on investigative genetic genealogy. *Frontiers in Genetics*, 15, doi:10.3389/fgene.2024.1482831.
- Institutet för mänskliga rättigheter (2023). *Remissvar Remiss av Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Lund. Remissvar.
- Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) (2023). *Yttrande över Biometri – för en effektivare brottsbekämpning*. Stockholm. Remissvar.
- Justitiedepartementet (2021). *Ärendeförteckning II regeringsammansammanträde 2021-05-20 Underprotokoll A nr 27*. Stockholm: Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/contentassets/8c146a5a8fa64452ab4c0fc1e5a2d763/justitiedepartementet-2-av-2.pdf> [Hämtad: 2026-01-26].
- Justitiedepartementet (2023). *Remittering av betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Stockholm. Remiss.
- Justitiekanslern (2023). *Betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Stockholm. Remissvar.
- Kennett, Debbie (2019). Using genetic genealogy databases in missing persons cases and to develop suspect leads in violent crimes. *Forensic Science International*, (301), s. 107–117, doi:10.1016/j.forsciint.2019.05.016.
- Lasyone, Colby, Budowle, Bruce, Mittelman, Kristen och Mittelman, David (2025). Investigative and policy impacts of forensic genetic genealogy in the identification of human remains. *Forensic Science International: Synergy*, (11), doi:10.1016/j.fsisyn.2025.100651.
- Lunds tingsrätt (2023). *Yttrande över betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Lund. Remissvar.
- Lunds universitet (Juridiska fakulteten) (2023). *Remiss: Remittering av betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Lund. Remissvar.
- Mateen, Rana Muhammad, Farooq Sabar, Muhammad, Hussain, Safdar, Parveen, Rukhsana och Hussain, Manzoor (2021). Familial DNA analysis and criminal investigation: Usage, downsides and privacy concerns. *Forensic Science International*, (318), doi:10.1016/j.forsciint.2020.110576.

- de Miguel Beriain, Iñigo, Duardo Sánchez, Aliuska och Castillo Parrilla, José (2021). What Can We Do with the Data of Deceased People? A Normative Proposal. *European Review of Private Law*, 2021(5), s. 785–806.
- Miller, Seumas och Smith, Marcus (2022). Quasi-Universal Forensic DNA Databases. *Criminal Justice Ethics*, 41(3), s. 238–256, doi:10.1080/0731129X.2022.2141021.
- Moon, Claire (2014). Human rights, human remains: forensic humanitarianism and the human rights of the dead. *International Social Science Journal*, 65(215–216), s. 49–63, doi:10.1111/issj.12071.
- Polismyndigheten (2023). *Remissvar Biometri - för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Stockholm. Remissvar.
- Prop. 2024/25:37 *Biometri i brottsbekämpningen*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Regeringskansliet (2015). *Regeringsärende*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/sa-styrs-sverige/sa-arbetar-regeringen-och-regeringskansliet/regeringsarende/> [Hämtad: 2026-01-26].
- Regeringskansliet (2024). *Biometri i brottsbekämpningen*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2024/10/prop.-20242537> [Hämtad: 2026-04-23].
- Regeringskansliet (u.å.b). *Ordförklaringar*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/ordlista/> [Hämtad: 2026-05-16].
- Regeringskansliet (u.å.d). *Remisser*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/remisser/> [Hämtad: 2026-05-16].
- Regeringskansliet (u.å.c). *Remiss av SOU 2023:32 Biometri – för en effektivare brottsbekämpning*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/remisser/2023/06/remiss-av-sou-202332-biometri--for-en-effektivare-brottsbekampning/> [Hämtad: 2026-05-17].
- Regeringskansliet (u.å.a). *Lagradsremiss*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagradsremiss/> [Hämtad: 2026-05-16].
- Reid, Kate Megan, Martin, Lorna J. och Heathfield, Laura Jane (2023). Understanding the burden of unidentified bodies: a systematic review. *International Journal of Legal Medicine*, (137), s. 1193–1202, doi:10.1007/s00414-023-02968-5.
- Renshaw, Layla (2025). Investigative genetic genealogy and the identification of the missing from war and mass violence. *Journal of Disappearance Studies*, 1(1), s. 17–37, doi:10.1332/30498414Y2025D000000007.
- Riksarkivet (2023). *Riksarkivets yttrande över betänkandet Biometri - för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Täby. Remissvar.
- Riksdagens ombudsmän (JO) (2023). *Yttrande över betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Stockholm. Remissvar.

- Rättsmedicinalverket (RMV) (2023). *Yttrande över betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32), ert dnr Ju2023/01494*. Stockholm. Remissvar.
- Rättsmedicinalverket (RMV) (2026). *Identifiering av avliden*. Rättsmedicinalverket. <https://www.rmv.se/verksamheter/rattsmedicin/identifiering-av-avliden/> [Hämtad: 2026-04-21].
- Samuel, G. och Kennett, D. (2020). The impact of investigative genetic genealogy: perceptions of UK professional and public stakeholders. *Forensic Science International: Genetics*, (48), doi:10.1016/j.fsigen.2020.102366.
- SFS 1974:152 *Kungörelse om beslutad ny regeringsform*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SFS 1994:1219 *Lag om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SFS 1995:832 *Lag om obduktion m.m.* Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2018:1177 *Brottsdatalag*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SFS 2018:1693 *Lag om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SOU 2023:32 *Biometri – för en effektivare brottsbekämpning*. Stockholm: Regeringskansliet.
- Statistikmyndigheten (SCB) (2026). *Sveriges befolkning*. SCB. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/sveriges-befolkning/> [Hämtad: 2026-05-24].
- Svea hovrätt (2023). *Yttrande över betänkandet Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Stockholm. Remissvar.
- Sveriges advokatsamfund (2023). *Remissyttrande från Sveriges advokatsamfund*. Stockholm. Remissvar.
- Syndercombe Court, Denise (2018). Forensic genealogy: Some serious concerns. *Forensic Science International: Genetics*, (36), s. 203–204, doi:10.1016/j.fsigen.2018.07.011.
- Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (2023). *Biometri – för en effektivare brottsbekämpning (SOU 2023:32)*. Stockholm. Remissvar.
- The Australian Federal Police (AFP) (2024). *AFP celebrates achievements of National DNA Program*. AFP. <https://www.afp.gov.au/news-centre/media-release/afp-celebrates-achievements-national-dna-program> [Hämtad: 2026-03-05].
- The National Missing Persons Coordination Centre (NMPCC) (u.å.). *National DNA Program for Unidentified and Missing Persons*. Missing Persons. <https://www.missingpersons.gov.au/national-dna-program-unidentified-and-missing-persons> [Hämtad: 2026-03-05].

- Tidball-Binz, Morris (2024). *Protection of the dead*. United Nations General Assembly (UNGA). No. A/HRC/56/56.
- Tillmar, Andreas, Fagerholm, Siri Aili, Staaf, Jan, Sjölund, Peter och Ansell, Ricky (2021). Getting the conclusive lead with investigative genetic genealogy – A successful case study of a 16 year old double murder in Sweden. *Forensic Science International: Genetics*, (53), doi:10.1016/j.fsigen.2021.102525.
- Wedlin, Linda och Sahlin, Kerstin (2017). The Imitation and Translation of Management Ideas. I: Greenwood, Royston, Oliver, Christine, Lawrence, Thomas B., och Meyer, Renate E. (red.) *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publishing, s. 102–127.
- Widén, Pär (2024). Kvalitativ textanalys. I: Fejes, Andreas och Thornberg, Robert (red.) *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber, s. 212–226.
- Åkerman, Jonas och Vetenskapsrådet (2024). *God forskningsred 2024*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
<https://www.vr.se/download/18.4c9f221a191e4edf9053a474/1727853946433/God%20forskningsred%20VR%202024.pdf>.
- Åklagarmyndigheten (2023). *SOU 2023:32 Biometri – för en effektivare brottsbekämpning*. Stockholm. Remissvar.